

10. DAN HMELJARJEV V ŠEMPETRU

PRAZNOVALI BOMO 5. IN 6. AVGUSTA. SPREMENJEN PROGRAM. POVORKE S PRIKAZI IZ HMELJARSTVA NE BO. ODPRTO NOV HMELJARSKI MUZEJ IN SALON RISTA SAVINA V ŽALCU.

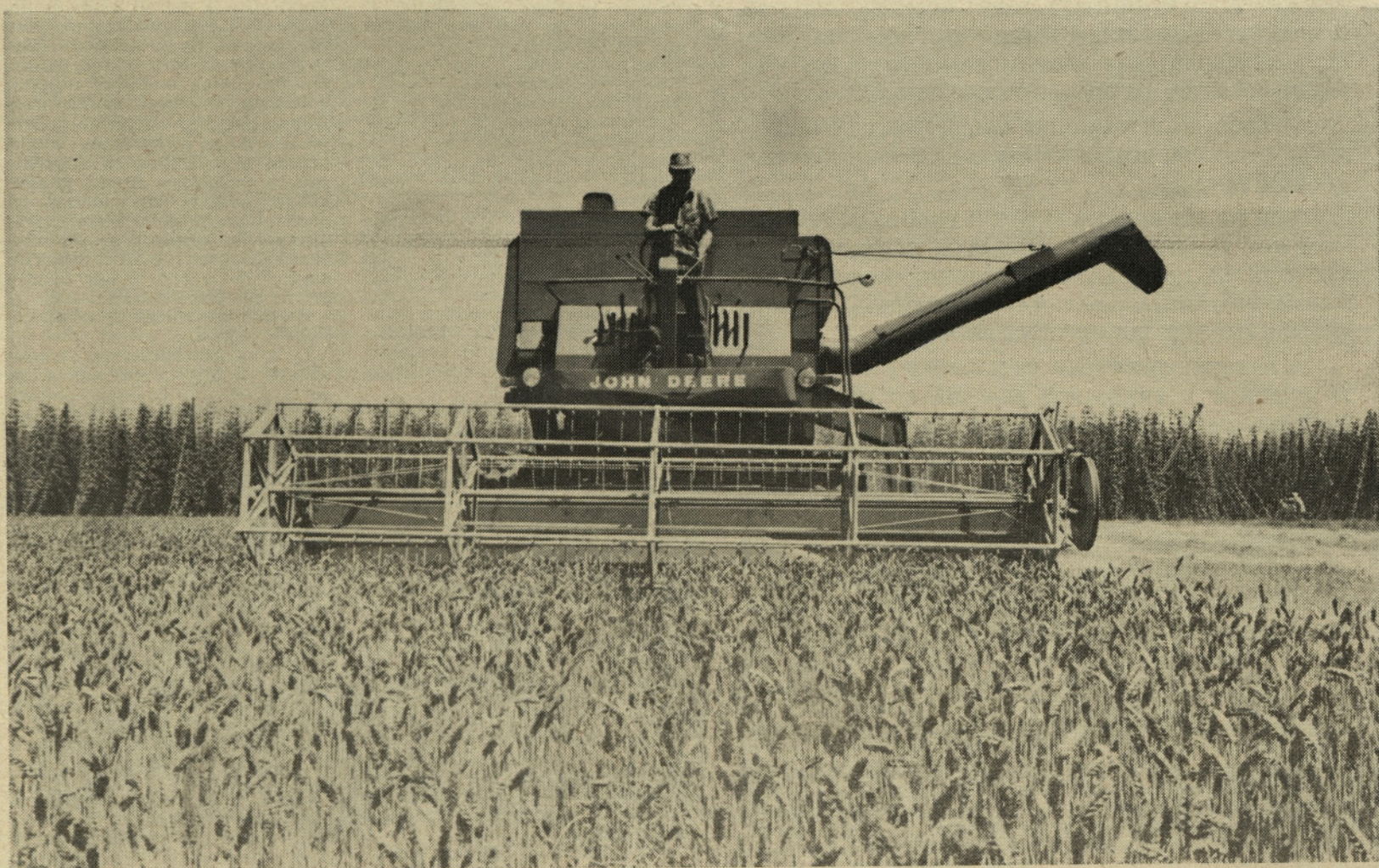
VELIKO PRAZNOVANJE SLOVENSКИH HMELJARJEV BO 5. AVGUSTA OB 20. URI V DVORANI HMELJARSKEGA DOMA V ŠEMPETRU. VABLJENI NE BODO PLACALI VSTOPNINE, AMPAK BODO PREJELI LIČNE ZNAČKE, KI JIM BODO ŽE KOT VSTOPNICE ZA OGLED NOVEGA HMELJARSKEGA MUZEJA V ŽALCU IN ZA OGLED RIMSKIH IZKOPANIN V ŠEMPETRU.

PRIZNANJA ZA DOLGOLETNO IN USPEŠNO HMELJARJENJE BO PREJELO OKROG 30 SLOVENSКИH HMELJARJEV. IZVOLILI BODO NOVEGA HMELJARSKEGA STAREŠINO IN ŽE NA SOBOTNI PRIREDITVI V ŠEMPETRU BO ZNANA HMELJSKA PRINCESA.

TURISTIČNO DRUŠTVO ŠEMPETER, KULTURNO PROSVETNO DRUŠTVO ŠEMPETER IN PRIPRAVLJALNI ODBOR ZA IZVEDBO DNEVA HMELJARJEV OBETAJO PESTER PROGRAM PRAZNOVANJA IN PRIJETNO UREDITEV ŠEMPETRA, DOSTOJNO 10. JUBILEJU.

GOSTINSKOPODJETJE BRASLOVČE BO OB JEZERU PRIREDILO 5. AVGUSTA POPOLDNE PLES, TURISTIČNO DRUŠTVO BRASLOVČE PA NA OBICAJNEM PRIREDITVENEM PROSTORU V BRASLOVČAH PRIREJA V SOBOTO 5. AVGUSTA POPOLDNE IN V NEDELJO VELIKO HMELJARSKO RAJANJE Z IZBRANO JEDAČO IN PIVOM.

Vv

Pred vrati je čas žetve, čas, ko se bodo veliki in mali kombajni zažrli v pšeničišča in nam nasuli obilo klenega zlatorjavega zrnja. — Foto: Vili inž. Vybihal

Delo samoupravnih organov

I. Odbor za poslovne zadeve je imel 16. sejo 30. 5. 1972. Uvodoma je bilo podano poročilo o izvršitvi sklepov 15. seje, o delu poslovanja podjetja Hmezad Trade na Dunaju, o zaposlovanju delavcev DE Hmezad v nesezoni in o poslovanju predstavništva v Skopju. Obravnaval je tudi pismeno poročilo upravnika DE Vital oasedbi delovnega mesta vodje proizvodnje.

Po razpravi odbor potrди poročilo o izvedbi sklepov in sprejme ukrep za rešitev problema zased-

be delovnega mesta vodje proizvodnje v DE Vital.

V prvi točki dnevnega reda je direktor Hišnega sklada, tov. Uranjek Mile, obrazložil program stanovanjske izgradnje in izgradnje poslovnih prostorov. Tov. Jože Janše pa je obrazložil vire sredstev za realizacijo stanovanjskega programa v letu 1972.

Po razpravi sprejme odbor naslednje sklepe:

1) Potrди program stanovanjske izgradnje in program izgradnje poslovnih prostorov.

I. Individualna stanovanjska izgradnja:

a) razpoložljiva sredstva	din 809.571,04
b) potrebna sredstva po programu	din 538.856,00
c) izven teh sredstev, a iz 4 % se pokrivajo stanovanjske anuitete, ki znašajo za 1972. leto	din 527.582,05
d) za področje Šmarja je v 1971. letu iz 4 % sredstev oročenih v banko za stanovanjsko izgradnjo	din 50.000,00
e) po poseb. odločitvah OPZ koristi	din 270.715,04

II. Izgradnja poslovnih prostorov:

a) razpoložljiva sredstva	din 320.903,26
b) potrebna sredstva po programu	din 574.372,34

22. julij praznik kolektiva

ZE TRETJIČ SE BO V SOBOTO DNE 22. JULIJA — NA DAN VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA — SEŠTAL CELOTEN KOLEKTIV KOMBINATA. ZOPET BOMO SKUPNO PREGLEDALI PREHOJENO POT KOMBINATA, POLOŽILI OBRAČUNE GOSPODARJENJA, RAZVOJU SAMOUPRAVLJANJA NA RAVNI PODJETJA IN ORGANIZACIJSKIH ENOT.

NA ZBOR BODO VABLJENI VSI DELAVCI IN UPOKOJENCI PODJETJA, POSLOVNI PARTNERJI IN PRIJATELJI KOLEKTIVA.

ZBOR BO PRI SEŠKEM MOSTU S PODOBNIM PROGRAMOM KOT PRETEKLA LETA. DELAVCI, KI SO NEPREKINJENO ZAPOSLENI 10 LET PRI PODJETJU, PREJMEJO PRIMERNA PRIZNANJA, PRAV TAKO PREJMEJO IZREDNO PRIZADEVNI DELAVCI PISMENA PRIZNANJA.

ZA PREVOZE DELAVCEV IN RAZDELITEV POTROŠNIŠKIH BONOV V VREDNOSTI 20.— DIN SO DOLŽNE POSKRBE TI ORGANIZACIJSKE ENOTE ZA VSE SVOJE DELAVCE. ORGANIZACIJSKI ODBOR, KI JE ZADOLŽEN ZA PRIPRAVO SREČANJA, JE ZE PRIČEL Z DELOM IN LAHKO PRIČAKUJEMO, DA BO VSE NARED TAKO KOT JE POTREBNO.

S STRANI KOLEKTIVOV DELOVNIH ENOT PRIČAKUJEMO STOODSTOTNO UDELEŽBO, ZA VSE OSTALO BO POSKRBE TI ORGANIZACIJSKI ODBOR, LIBOJSKA GODBA IN ZABAVNI ANSAMBLI.

F. Ivančič

Za nezagotovljena sredstva bo podan predlog odboru za finančne zadeve s tem, da se odloži plačilo anuitete v višini manjkajočih sredstev in prične z odplačilom s 1. 1. 1973.

2) Hišni sklad naj skuša v letošnjem letu pridobiti lokacijo za gradnjo stanovanjskega bloka v Celju, v katerem naj pritične

prostore nameni za našo trgovsko dejavnost.

3) Delavskemu svetu podjetja predlagajo, da sklene, naj se izloči tisti del sredstev stanovanjskega prispevka SOZD KŽ, KR, KŠ, ki izvira iz prispevka sezonskih delavcev, na posebne račune. Sredstva uporabijo v vsaki od teh SOZD za reševanje stanovanj-

skih problemov njenih sezonskih delavcev.

4) Hišni sklad naj DE Kmetijstvu Radlje ustrezno finančno pomaga pri reševanju stanovanjskega problema sezonskih delavcev (premostitev na račun stanovanjskega prispevka v naslednjih letih).

V drugi točki je odbor za poslovne zadeve potrđil načrt investicij za leto 1972 v skupnem znesku 38.444.000 din. Garancijski polog za te investicijske naložbe znaša 1.838.000 din, prispevki za energetiko pa 343.000 din. Posamezne SOZD predvidevajo v letu 1972 investicijske naložbe v naslednjih zneskih (v 000 din):

Kmetijstvo Zalec	11.468
Kmetijstvo Radlje	1.263
Kmetijstvo Šmarje	2.292
Kooperacija	5.843
Vrtnarstvo	1.850
Sadjarstvo Mirošan	177
Gozdarstvo	33
Mesnine	2.060
Mleko	985
Hmezad	501
Mešalnica krmil	1.618
Strojna postaja	1.730
Vital	4.723
Gostinstvo	623
Združena hladilnica	129
Skupne službe	1.423
Hišni sklad	
— poslov. prost.	1.130
Zemljiški sklad	596

Lastna sredstva SOZD znašajo 20.002.000 din, za preostali znesek predvidevajo kredite banke in delovnih organizacij.

SOZD, ki ne uporabijo svojih sredstev za realizacijo tega načrta, so dolžne presežek sredstev oročiti v kreditni sklad podjetja.

Poleg teh investicij predvidevajo posamezne DE/O razne manjše investicijske naložbe, ki posamezna ne presega 50.000 din, in to (v 000 din):

Kmetijstvo Zalec	1.560
Kmetijstvo Šmarje	121
Kooperacija	185
Vrtnarstvo	40
Gozdarstvo	33
Mesnine	289
Mleko	180
Hmezad	161
Mešalnica krmil	78
Strojna postaja	100
Gostinstvo	243
Združena hladilnica	129
Skupne službe	414

DE/O morajo pri realizaciji investicijskega načrta dosledno upoštevati navodilo o urejanju, financiranju, načrtovanju in izvajanju investicij.

V tretji točki je odbor obravnaval predlog za izgradnjo skladišča kož v obratu Mesnine v Celju in predlog za prodajo osnovnih sredstev.

Po razpravi sprejme naslednje sklepe:

1. Odbori izgradnjo skladišča kož pri obratu Mesnine v Celju, v predračunski vrednosti 494.171 din, v breme kreditnega sklada podjetja iz sredstev, ki jih je podjetje pridobilo v te namene.

Nosilec investicije in odgovoren za izvedbo je obrat Mesnine.

2. Na prošnjo DE Sadjarstvo Mirošan priporoča odbor za poslovne zadeve odboru za finančne zadeve, da odobri razporeditev odplačila anuitet v kreditni sklad podjetja za 6 let, če sredstva po ZR ne bi omogočila hitrejšega odplačevanja.

Pri banki naj vložijo za kredit za sadovnjake na površini 18 ha.

3. Odobri prodajo hiše v Rogaški Slatini št. 99, za kar pooblasti direktorja hišnega sklada, da z interesentom sklene pogodbo.

Pred podpisom mora pogodbo odobriti odbor za poslovne zadeve.

4. Na predlog direktorja DE Kmetijstvo Šmarje pri Jelšah odbor odobri odprodajo hleva v Rogaški Slatini, podjetju Mizarstvo iz Rogaške Slatine, ker ga ne potrebuje več.

Kupec poravnava kupnino v skladu z dogovorom v dveh obrokih in z 8 % obrestmi. Sredstva iz te prodaje namenijo za gradnjo trgovskega lokala v Šmarju.

V četrti točki je odbor obravnaval cenik storitev elektro-računskega oddelka in predračun stroškov glasila »Hmeljar«.

Po razpravi odbor sprejme naslednje sklepe:

1. Potrđi se cenik storitev elektronsko-računskega oddelka. Cenik določa cene storitvam ločeno za naročnike znotraj podjetja in za naročnike izven podjetja.

Če se ob zaključku poslovnega leta ugotovi višek iz internega poslovanja, se ta vrne DE/O sorazmerno znesku plačanih storitev.

2. Potrđi predračun stroškov za interno glasilo »Hmeljar« v višini 154.000 din in določi cena za 1 izvod 2,80 din s tem, da se planirani obseg strani zmanjša za 10 %, to je na 180 strani letno.

V prilogi »Hmeljarja« se naj objavljajo vsi članki iz področja hmeljarstva, izpustijo pa naj se čisto znanstveni članki, ki ne spadajo v naš list, temveč v strokovne in znanstvene revije.

Uredniški odbor glasila in urednik morata prilagoditi stroške okvirom odobrenega predračuna.

V peti točki dnevnega reda je odbor obravnaval predlog glavnega direktorja za podelitev nagrad in priznanj, v skladu z določili Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, iz podjetniških sredstev za nagrade. Sveti delovnih enot in obratov so že v skladu z določili Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov v breme svojih sredstev za nagrade, odločili o podelitvi nagrad za prizadevnost v preteklem letu. Odbor za poslovne zadeve pa lahko v breme podjetniških sredstev za nagrade, na predlog tistih delovnih enot, ki niso mogle formirati svojih sredstev za nagrade, odobri izplačilo nagrad delavcem iz teh enot v breme podjetniških sredstev.

Po razpravi odbor sprejme naslednje sklepe:

1. Iz podjetniških sredstev za nagrade dobijo nagrade za prizadevnost pri delu naslednji delavci zaposleni v DE Kmetijstvo Šmarje: Krivec Karel, Drogenik Stan-ko, Kunst Zlatko, Kodrič Ludvik, Bokalič Franc, Gajer Rozika, Crnelič Daniel, Najžar Zofija.

2. Za posebne poslovne dosežke bodo nagrajeni iz podjetniških sredstev za nagrade naslednji delavci:

a) Marinc Ernest, pomočnik gl. direktorja za finančno področje, za uspešno doseganje podjet. dohodkov, ki izvirajo v preteklih treh letih iz finančnega poslovanja;

b) Janič Vinko, vodja uvoznizvoznega oddelka, za uspešno širjenje poslovanja UI oddelka in povečanje dobička tega poslovanja v 1971. letu;

c) Jug Vinko, iz DE Strojna postaja, vodja strojne parka, za sodelovanje pri uspešnem razvijanju poslovanja UI oddelka, zlasti na področju servisa in kooperacije;

č) Strašek Zvonko, direktor DE Kmetijstvo Šmarje;

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje z 2. strani)

d) **Vehovar** Ivanka, računovodja DE Kmetijstvo Smarje;

e) **Gobec** Martin, vodja koope-
racije Smarje;

f) **But Franc**, vodja komerciale
DE Kmetijstvo Smarje;

Vsem štirim se daje nagrada
za njihovo prizadevno delo, ki se
je izkazalo v znižanju izgube in
širjenju kooperacije ter pre-
usmerjanju kmetij;

g) **Gobec** Stanko, direktor DE
Vital;

h) **Gračner** Jože, vodja komer-
ciale DE Vital;

i) **Smodiš** Feliks, vodja računo-
vodstva DE Vital.

Vsem trem se daje nagrada za
izboljšanje poslovnih dosežkov
DE Vital v preteklem letu.

3. Na pismene predloge svetov
delovnih enot in obratov je odbor
sklenil, da se podeli poleg denar-
nih nagrad še posebno pismo
priznanje za prizadevnost v letu
1971, 32 delavcem. Le-te se bodo
podelile na letnem zboru članov
delovne skupnosti podjetja, 22.
julija tega leta.

4. V skladu z določili pravilnika
o delitvi osebnih dohodkov in
sklepa delavskega sveta podjetja,
z dne 8. 2. 1971, se za povečan
dobiček v letu 1971 nasproti letu
1970, posameznim vodstvenim de-
lavcem dodelijo nagrade v nasled-
njih delovnih enotah oziroma
obratih in vodstvu podjetja:

a) DE Združena hladilnica je iz
negativnega rezultata poslovanja
v letu 1971 povečala delež dobič-
ka v celotnem dohodku v letu
1971 za 20 %.

b) DE Mešalnica krmil je pove-
čala delež dobička v celotnem do-
hodku za 58 % v primerjavi z
letom 1970.

c) DE Vrtnarstvo je povečala
delež dobička v celotnem dohodku
za 27 % v primerjavi z letom
1970. Znesek dobička pa se je po-
večal za 79 %.

č) Obrat Mesnine je povečal de-
lež dobička v celotnem dohodku
za 2 % v primerjavi z letom 1970.
Znesek dobička pa se je povečal
za 93 %.

d) DE Mleko je povečala delež
dobička v celotnem dohodku za
12 % v primerjavi z letom 1970,
znesek dobička pa se je povečal
za 62 %.

e) DE Strojna postaja je pove-
čala delež dobička v celotnem do-
hodku za 51 %, znesek dobička
pa se je povečal za 119 %.

f) DE Gostinstvo je povečala

delež dobička, v celotnem dohod-
ku za 27 % v primerjavi z letom
1970, znesek dobička pa se je po-
večal za 41 %.

V 6. točki dnevnega reda je tov.
Leopold Škafar, vodja organiza-
cijskega oddelka, obrazložil pro-
gram sanacije čebelarstva v DE
Sadjarstvo Miroso. Za program
sanacije je potrebnih 362.000 din,
ki bi jih vlagali v to dejavnost do
1974. leta. Število zaposlenih bi se
povečalo od 3 na 9 delavcev. Enota
Čebelarstvo posluje v okviru
DE Sadjarstvo Miroso, vendar
z ločenim obračunom. Po raz-
pravi se odbor strinja s predla-
gano sanacijo poslovne enote Če-
belarstvo, vendar mora o tem raz-
pravljati in sklepati DE Sadjar-
stvo Miroso in sprejeti sanacijski
program svoje obračunske
enote in predlagati sanacijski
odbor.

Pod točko 7 je odbor obrav-
naval naslednje zadeve:

1. Določil je osebni dohodek
izven ocene tov. Breclj Mariji in
Savinek Erni iz Finančnega cen-
tra in Hribernik Bernardi iz Hiš-
nega sklada.

2. Na predlog DE Sadjarstvo
Miroso, da naj odobri odpis
osnovnih sredstev v znesku 30.904
din v breme rezervnega sklada
podjetja, odbor sklene, da s tem
odpisom počaka do konca leta
1972, ko bo znan finančni rezultat
za to leto in naj odpis izvrše v
breme dohodka DE Sadjarstvo
Miroso.

3. Na prošnjo Adolfa Kolenca
odobri odbor odplačevanje kup-
nine v znesku 16.000 din v obro-
kih do konca leta 1973 v enakih
mesečnih anuitetah z obrestno
mero, ki velja za posojila za stan-
ovanjsko izgradnjo.

4. Splošni bolnišnici Slovenj
Gradec odobri nakup 2.400 DM
za nakup medicinske opreme.

5. Odbor je obravnaval proble-
matiko izterjave dolžnikov na
predlog tov. Ernesta Marinca, da
izterjave tečejo od tam, kjer vo-
dijo saldakonte. V primeru spora
ali tožb, pa postopek izvaja za
vse pravna služba podjetja. Pred-
lagana je tudi 12 % stopnja za-
mudnih obresti. Po razpravi od-
bor sprejme naslednje sklepe:

a) Pravočasno plačilo fakture
je skrb DE/O, ki z dolžnikom po-
sluje. Razmejitev dela med pravo-
no službo, računovodstvom pod-
jetja in računovodstvom DE/O
pri izterjavi dolžnikov pa je na-
slednja:

Postopek vlaganja mandatne
tožbe in izvršilnega predloga
opravi računovodstvo, kjer vodi-
jo konto dolžnika (praviloma:
računovodstvo DE/O za dolžnike
in privatnike in računovodstvo
podjetja za dolžnike — družbeni
sektor).

Ce pride do sodnega spora, pre-
vzame postopek pravni oddelek
s tem, da mu računovodstva pre-
dajo potrebno dokumentacijo.

b) Zamudne obresti za nepravo-
časno plačilo terjatev od kupcev
od 1. 6. 1972 dalje zaračunavajo
po obrestni meri 12 %. Z aneksi
k obstoječim pogodbam in pri
novih pogodbah pa naj skušajo
doseči tudi višjo obrestno mero,
ker je 12 % minimalna.

6. Pomočnik glavnega direktor-
ja za razvojno področje tov. Zvo-
ne Pelikan informira odbor o
delih v zvezi z raziskavami tople-
ga vrelca vode v Podlogu. Pred-
laga, da bi podjetje prispevalo
polovico stroškov raziskave, kar
je v interesu podjetja v primeru
pozitivnih rezultatov.

pravilnik sprejme s pripombami,
ki jih je podal odbor za splošni
ljudski odpor in pošlje članom
delovne skupnosti po delovnih
enotah v razpravo. Osnutek mora
biti najmanj 15 dni v javni raz-
pravi, nato bo odbor obravnaval
eventualne pripombe in ga pred-
ložil delavskemu svetu podjetja
v dokončen sprejem.

Imenoval je komisijo za orga-
nizacijo srečanja članov delovne
skupnosti, ki bo 22. julija na pro-
storu pri Šeškem mostu.

Komisijo sestavljajo:
Goršek Andi, predsednik
Ivančič Franc, član
Gračner Jože, član
Holobar Vojko, član
Drobne Marjan, član
Uranjek Mile, član
Breznik Jože, član
Grm Anton, član
Vogrinc Franc, član.
Naloge komisije:

— da pripravi program sreča-
nja z upoštevanjem odobrenih
finančnih sredstev v skladu skup-
ne porabe v te namene;

Udeležencem NOV
čestitamo

4. julij
dan borca

— da pripravi in pospravi pri-
reditveni prostor;

— da organizira izvedbo kultur-
nega in športnega programa;

— da skupaj s kadrovskim od-
delkom ugotovi število 10 letni-
kov, nabavi ure in izvede podeli-
te;

— da organizira propagando.

Po potrebi se naj formirajo
podkomisije za izvedbo posamez-
nih nalog. Komisija naj prične z
delom takoj.

Odbor je obravnaval pripombe
delovnih enot in obratov na pred-
log za spremembo in dopolnitev
pravilnika o delitvi osebnih do-
hodkov. Odbor je sprejel dokonč-
ni tekst spremembe.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Pred dnevi so odprli na Vranskem moderno, prostorno in dobro
založeno kmetijsko preskrbo, ker stara ni ustrezala povpraševanju.
Ob otvoritvi je bilo navzočih veliko kmetov. Prvi kupci so prejeli
praktična darila

Sredi junija je obiskala naš kombinat skupina poslancev gospodar-
skega zbora zvezne skupščine in si ogledala tudi farmo Zalag, kjer
sta jih dipl. inž. Stane Marovt in vodja farme dipl. inž. Ivi Kuder
seznanila z uspehi in težavami

FOTOZAPIS

Sprehod skozi Kozjansko

Pristava je dobila lično in dobro založeno kmetijsko preskrbo, ki jo vodi z uspehom Frido Gobec. Preskrba ima lep promet, ki obljublja dobiček. Dobro so založeni z betonskim železom

Hmelj pod upravo PE Kozje je izredno lep in lepo obdelan. Sprehod skozi ta hmeljnik in ogled rastlin sta potrdila, da je zaščita pravočasna in učinkovita

V Bistrici je bil prijeten razgovor s pospeševalcem Ivom Orličem in z vodjo kmetijske preskrbe. Preskrba zelo dobro posluje in še boljše bi, če bi razširili njeno dejavnost. Sedaj so Bistričani primorani nakupovati v bližnjem Kumrovcu

PRAZNIK OBČINE ŽALEC

PROGRAM PRIREDITEV:

- PETEK, 30. junija** — gostovanje SLG — Celje s komedijo »Figaro se ločuje« v letnem gledališču Limberk v Grižah
- SOBOTA, 1. julija**
ob 10.00 — otvoritev muzeja in Savinovega salona v Žalcu
- NEDELJA, 2. julija**
ob 6.00 — pričetek pohoda ob spomenikih NOB iz Matk na Mrzlico; slavlje na Mrzlici
ob 13.00 — srečanje savinjskih čebelarjev v letnem gledališču Limberk v Grižah
ob 15.00 — otvoritev nove šole v Taboru; po otvoritvi zabava
ob 16.00 — slavnostna akademija ob 50-letnici TVD Gotovlje
— otvoritev filatelistične razstave v Klubu družbenih organizacij v Žalcu
- TOREK, 4. julija**
ob 10.00 — streljanje na glinaste golobe pri lovski koči nad Matkami
- SREDA, 5. julija**
ob 20.00 — gostovanje dramske skupine iz Štor: »Mrtvi kurent«
- ČETRTEK, 6. julija**
ob 20.00 — zabavni večer Veselih hmeljarjev v Matkah
- PETEK, 7. julija**
ob 17.00 — mednarodno šahovsko srečanje ekip Žalca in Frankfurta v klubu družbenih organizacij v Žalcu
- SOBOTA, 8. julija**
ob 19.30 — napad na Matke; sodelujejo: partizanske enote in enote civilne zaščite
ob 20.00 — partizansko srečanje s kulturnim programom v Matkah; igra ansambel »Hmeljar«
- NEDELJA, 9. julija**
ob 5.00 — budnica godb na pihala na območju občine Zalec
— promenade koncert godbe na pihala pred Zadrudnim domom v Seščah
ob 9.00 — slavnostna seja Skupščine občine Zalec v Zadrudnem domu v Seščah
ob 11.00 — otvoritev obnovljenih cest
ob 16.00 — kulturni program na prireditvenem prostoru pri Šeškem mostu; sodelujejo združeni pevski zbori, godba na pihala, recitatorji in folklorna skupina
— po programu prosta zabava; igra ansambel »Rom«

Pridite na prireditve v čim večjem številu!

Vabi
Skupščina občine Zalec

(Nadaljevanje s 3. strani)

Te pripombe posredujejo odboru za poslovne zadeve, da jih skupaj s svojim stališčem predloži v potrditev delavskemu svetu podjetja.

III. V skladu s sprejeto spremembo statuta podjetja je bil izvoljen v podjetju odbor za splošni ljudski odpor. Na prvi seji, ki je bila 26. 4. 1972, je obravnaval naslednje zadeve:

1. obravnaval je informacijo o nalogah odbora, o dosedanjem stanju organizacije — obrambne pripravljenosti podjetja in o organizaciji civilne zaščite v podjetju.

2. Z namenom, da se konkretizirajo naloge na področju organizacije in izvedbe priprav za splošni ljudski odpor v podjetju, je odbor obravnaval osnutek pravilnika, s katerim se določajo pristojnosti organov upravljanja in pravice, ter dolžnosti posameznih delavcev na tem področju. Osnutek pravilnika je bil sprejet in

dan v javno obravnavo članom delovne skupnosti.

3. Odbor je obravnaval predlog vojnega načrta podjetja in v razpravi zadalžil predlagatelje, da ga v skladu s pripombami dopolnijo.

4. V skladu z zakonskimi predpisi je podjetje dolžno izdelati načrt obrambnih priprav za zaščito podjetja pred vojnimi nevarnostmi, hudimi naravnimi nesrečami, za prehod podjetja na vojno proizvodnjo in za usposobitev članov delovne skupnosti za izvajanje navedenih nalog.

Osnutek razvojnega načrta je odbor obravnaval in zadalžil pristojne organe, da ga dopolnijo in glede na potrebe po finančnih sredstvih predložijo delavskemu svetu v potrditev.

5. Odbor je določil shemo — organizacijo civilne zaščite v podjetju in odredil, katere DE oziroma obrati morajo formirati splošne enote civilne zaščite in imenovati komisije za splošni ljudski odpor. Franc Savinec

STROKOVNI NASVETI in POGOVORI

Ureditv hlajenja mleka na zbiralnicah – interes vseh

Nedvomno je, da se je vprašanju organizacije odkupa mleka in urejanja zbiralnic s hladnimi napravami v okviru kooperacijske proizvodnje posvečalo doslej mnogo premalo pozornosti. O tem nas ne prepriča le vrsta problemov, ki nastaja zaradi neurejenosti hlajenja, ampak tudi podatek, da npr. v KIK Pomurka in mlekarne Ljutomer odkupijo okrog 80 % mleka v zbiralnicah, ki so opremljene z napravami za nizko hlajenje.

Sedanji način zbiranja temelji na tem, da je hlajenje mleka prepuščeno kmetom samim, ki to vprašanje zelo različno rešujejo. Največ uporabljajo roto hladilnike na vodovodno vodo. Ta sistem pa v poletnem obdobju ne daje dobrih rezultatov, ker ima že samo hladilno sredstvo (voda) previsoko temperaturo tako, da ni zagotovljen zadosten hladilni učinek. Zaradi tega nastaja veliko problemov, ki prizadenejo tako kmeta, ki dobi mleko plačano po nižji ceni kot tudi mlekarne, ki mora svojo tehnologijo prilagajati slabši kvaliteti surovine, poleg tega pa pride tudi do nenormalno visokega kmeta, kar vse se neugodno odraža v njenem poslovanju. Zato je želja mlekarne in kmetov, da se na zbiralnicah uredijo primerne hladilne naprave, ki bodo omogočale ustvariti take pogoje, da se lahko v vsakem letnem obdobju zbira kvalitetno mleko.

Poleg čisto proizvodno-tehnoloških vidikov nas silijo v opremo zbiralnic s hladilniki tudi zaostreni predpisi na področju organizacije odkupa in plačevanja mleka. Pred kratkim je namreč izšel odlok o minimalnih odkupnih cenah kravjega mleka, ki določa, da se cena zmanjša za 0,10 din pri litru, če mleko ni

bilo ohlajeno na temperaturo vsaj 12° C. Prav tako se cena 1 litra mleka zmanjša za 0,20 din, če je čas potreben za redukcijo metilenskega modrila krajši kot 2 uri. Med časom potrebnim za redukcijo metilenskega modrila in temperaturo mleka pa je tesna vzročna zveza. Odlok govori tudi o premijah za kravje mleko. Rečeno je, da pripada organizatorju proizvodnje (kooperacija), poleg 0,15 din pri litru za stroške organizacije in zbiranja mleka, za vodenje matičnega knjigovodstva in selekcije ter kontrole proizvodnosti krav, še 0,05 din za opremo zbiralnic ali za njihovo vzdrževanje. Premija pa se lahko uveljavi le za mleko pri katerem se metilensko modrilo razbarva v času daljšem od 2 ur. Pravilnik o načinu plačevanja in kontroli kvalitete mleka, ki ga je izdalo KPZ predvideva možnost, da se mlekarne in organizator proizvodnje pogodbeno sporazumeta, da del 0,05 din/l finančnih sredstev pridobljenih z nižjo ceno za odkupljeno neohlajeno mleko, mlekarne nameni za opremo zbiralnic z napravami za nizko hlajenje. Novi predpisi torej na eni strani zaostrejo pogoje pri odkupu in plačevanju mleka, na drugi pa tudi predvidevajo finančne

ne virov za opremo zbiralnic s hladilnimi napravami.

Izbira hladilne opreme, oziroma odločitev za določen način hlajenja mleka je zelo odgovorna naloga. V ospredju so predvsem tehnološke in tehnične zahteve, ki pa jih je treba uskladiti z možnostmi nabave in razpoložljivimi sredstvi.

Pri iskanju najbolj ustrezne rešitve je treba upoštevati predvsem naslednje predpostavke:

— hladilna naprava mora zagotavljati učinkovito hlajenje (čim hitrejši znižanje temperature mleka na zahtevano stopnjo);

— omogočeno mora biti higien-sko in nasploh kvalitetno zbiranje mleka;

— kapacitete naprav morajo ustrezati konkretnim pogojem;

— upoštevati je treba izkušnje tistih delovnih organizacij, ki že imajo opremljene zbiralnice s hladilnimi napravami. Seznaniti se je treba z razvojem tovrstne opreme tudi v drugih državah, ki so v ospredju na tem področju;

— hladilne naprave morajo zagotoviti napredek tudi v pogledu racionalizacije transporta mleka iz zbiralnic v mlekarne (prevoz s cisternami);

— hladilne naprave morajo biti tehnično dovršene;

— na razpolago mora biti učinkovita servisna služba;

— vzdrževanje naj bo čim enostavnejše in poceni;

Vglavnem poznamo dva osnovna načina nizkega hlajenja:

— hlajenje mleka v hladilnih bazenih (laktofrizi);

— hlajenje mleka v vrčih z ledno vodo.

Hladilni bazeni imajo prostornino od 330 l do 6.000 l. So valjaste ali kvadraste oblike, izdelani iz dveh plaščev, ki sta iz nerjavečega jekla. Hlajenje je direktno in izpeljano tako, da dvojno dno služi kot

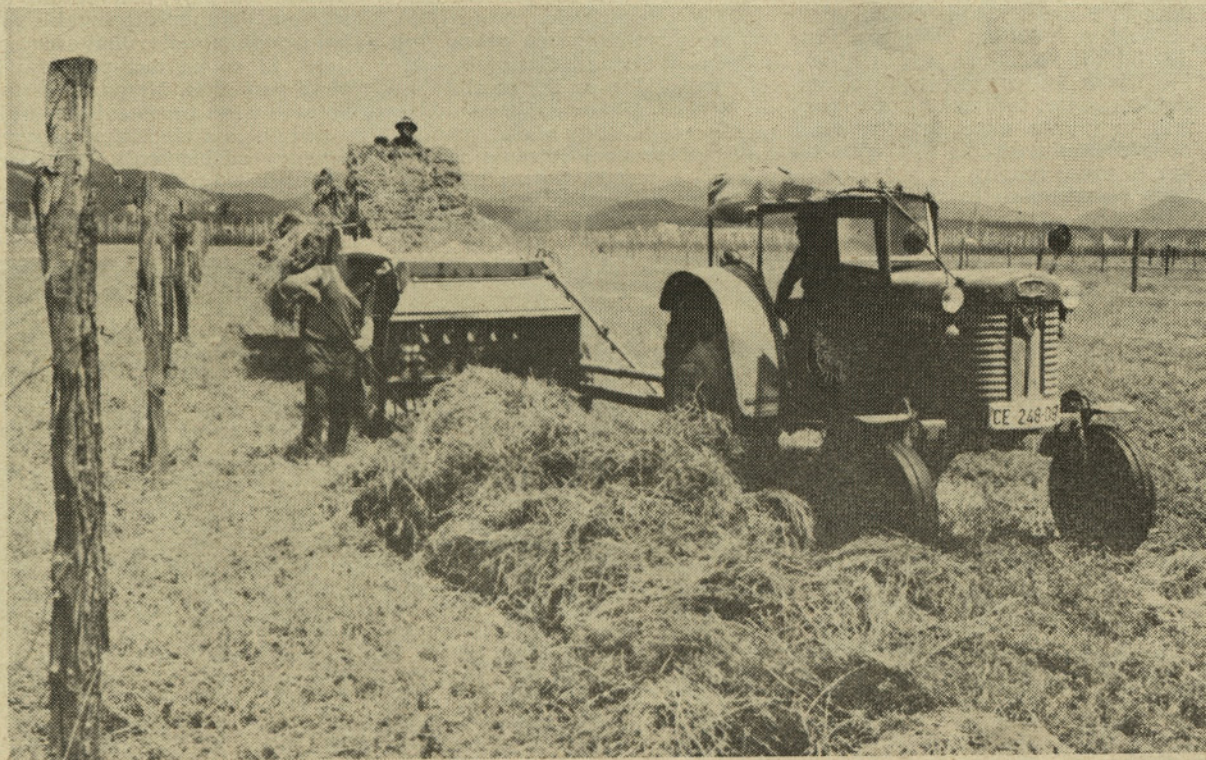
izparilec. Bazen je opremljen s pokrovom, mešalom, letvo za merjenje volumna in pipo za iztok mleka, oziroma za priključitev cevi na mlako. Vsakemu bazenu določene volumna je priključen agregat ustrezne moči tako, da je zagotovljen potreben hladilni učinek. Hlajenje mleka v bazenu poteka na naslednji način. Mleko večerne molže, ki ima temperaturo okrog +30° C vlijemo v bazen, kjer se v času od 2 do 2,5 ure ohladi na temperaturo +5° C. Ta temperatura mleka se vzdržuje tako dolgo, dokler v bazen ne vlijemo mleka jutranje molže. Sedaj temperatura nekoliko naraste, čez nekaj časa pa pade, ko doseže vrednost +4° C. Hladilni sistem avtomatsko vzdržuje to temperaturo. Bazen in hladilni agregat sta z nosilci med seboj povezana in tvorita celoto tako, da ju je mogoče brez kakršnih koli večjih težav prenesti iz ene zbiralnice v drugo. Nabavna cena laktofrizov za bazeni od 330 l do 1200 l se giblje od 30.000 do 50.000 din.

Hlajenje z ledno vodo se razlikuje od hlajenja z laktofrizi predvsem v tem, da pri hlajenju z ledno vodo ni neposrednega prenosa toplote, ampak je vmesni člen voda, mleko pa se nahaja v vrčih. Omogočeno je hlajenje od 80 do 320 l mleka. Celotna naprava se sestoji iz dveh osnovnih delov: korito z vodo in hladilnik. Korito je plastično ali iz betona in lahko vanj postavimo od 2 do 8 vrčev. Hladilnik se nahaja na posebnih podstavkih nad koritom tako, da so izparilne cevi potopljene v vodo v koritu. Mleko se ohlaja po dveh poteh. Prva pot je stična površina med vrčem in hladilno vodo, ki ga obdaja, druga pa je preko roto hladilnika, skozi katerega tudi teče hladilna voda. Manjši tip (80 l) ohladi mleko od +36° C na temperaturo +9° C v 30 minutah, v nadaljnjih 40 minutah hlajenja pa ohladi mleko na +6° C in kasneje na +4° C. Večji tip (320 l) pa ga od +36° C na temperaturo +8° C ohladi v 30 minutah, na 4° C pa v nadaljnjih 30 minutah. Tudi to napravo je mogoče brez posebnih težav prenesti iz enega prostora v drugega. Nabavna cena manjšega tipa je 6.300 din, večjega pa 13.300 din.

Hlajenje mleka z laktofrizi nam omogoča zares učinkovito hlajenje in vsestransko kvalitetno zbiranje mleka. Slaba stran tega načina pa je relativno visoka nabavna cena teh naprav. Naprave za hlajenje z ledno vodo pa so nasprotno cenejše, vendar predvsem higienska plat zbiranja ni na taki višini kot pri prvem sistemu. Pomanjkljivost je tudi v tem, da ni nobenega napredka na področju odvoza mleka v mlekarne, ker vrči kot transportna embalaža ostanejo še naprej.

Prostor za zbiranje mleka, ki ga nameravamo opremiti s hladilno napravo mora ustrezati nekaterim osnovnim tehnološko higienskimi in tehničnim zahtevam. V prvi vrsti mora biti lociran v objektu, kjer je mogoč nemoten dostop s kamionom. Veliko se giblje ne glede na hladilne opreme za kapacitete od 80 do 1200 l od 3 × 3 m do 4 × 4 metra in naj bi bil po možnosti na severni ali vzhodni strani (čim niž-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Marsikdo se zadovoljen pohvali, da mu je letošnja prva košnja dala toliko krme, kot lani tri ne. Na sliki: baliranje druge letošnje košnje lucerne

ČRNI RIBEZ — KULTURA BODOČNOSTI

Črni ribez je med novjšimi kulturami naše dobe in lahko trdimo, da je to tudi kultura bodočnosti. Dejstvo je, da je v gojenju te kulture še dosti nejasnosti, posebno če pričakujemo stalne, visoke donose v pridelovanju. Pri nobeni kmetijski kulturi niso namreč hektarski do-

pomena in se izraža v dejstvu, da se črni ribez zadnjih 20 let v Sloveniji ni mogel prav razviti in razširiti in se ga še posebno v družbeni proizvodnji premalo upošteva, prepočasi osvaja in obnavlja. Po perspektivnem planu bi namreč Slovenija morala imeti v letu 1971 1500 ha črnega

Črni ribez je tudi letos zatajil. Izredno poln pa je bil rdeči ribez nad Kozjem odkoder je ta posnetek

nosi tako široko odprt kot pri črnem ribezu, saj jih, je možno povečevati desetkratno in še tudi več. Želel bi prikazati pogoje, značilnosti, ekonomičnost in tudi predvideni bodoči razvoj te kulture na Kozjanskem, ki naj bi bila »kozjanski hmelj«, saj je tudi že danes dosti važna gospodarska panoga.

Prvi nasadi črnega ribeza na Kozjanskem so nastali v letu 1955 in se razširili do leta 1965 na 120 hektarjev. Iz določenih razlogov se je površina pod ribezom v zadnjem obdobju skrčila na okrog 60 ha. Kakor je kultura nova, tako je tudi področje znanosti o črnem ribezu brez prave literature in so še tu nejasni in nerazčiščeni pojmi o pogojih za stalne in visoke donose, kar je bistveno in ključnega

ribeza, nimamo ga pa niti polovico tega, kar je težko razumeti glede na dejstvo, da je črni ribez zelo rentabilna kultura, da so to sigurne devize in da ga svetovno priznavajo kot zdravilno rastlino, kot rezervoar naravnega C vitamina in krepčilno ter zdravilno pijačo.

Če ocenjujemo posamezne kmetijske kulture po intenziteti stopnje, potem lahko rečemo, da je črni ribez visoko intenzivna kultura in bi ga lahko v tej značilnosti v naših krajih primerjali edinole s hmeljem. Dejstvo je, da lahko večinoma vse druge kmetijske kulture pridelujemo v določeni meri tudi ekstenzivno in iste še vseeno uspevajo, kar pa ne moremo trditi za črni ribez, ker ta takoj reagira na pomanjkljivo agrotehniko in se v prime-

ru, če delno oslabi, zelo težko popravi in opomore. Skoraj pravilo je, da je intenzitetna stopnja določene kulture tudi običajno stopnja rentabilnosti iste in pride to pravilo še posebno do izraza pri črnem ribezu. Dokazuje se namreč, da niso pri nobeni kmetijski kulturi hektarski donosi glede na intenzitetno stopnjo kakor ravno pri ribezu in so možni od 0,5 kg pa tudi do 20 kg grozdčja po grmu. Nad tem dejstvom se bi bilo treba zamisliti in zasnovati novo tehnologijo za večja vlaganja in boljše agrotehniko. Žalostno in zaskrbljujoče je namreč dejstvo, da imamo večinoma vse nasade na Kozjanskem in tudi v merilu Slovenije podhranjene in z nizkimi pridelki, tako smo glede na ostale pridelovalce ribeza v Evropi po podatkih bolj pri zadnjem mestu.

Po podatkih so bili pridelki črnega ribeza na Kozjanskem v letih 1959—1969 v povprečju na hektar 2800 kg, oziroma po grmu 1,40 kg, oziroma v letu 1959 skupni pridelek 27 ton, v letu 1965 340 ton in v letu 1959 — skupno 200 ton in v lanskem letu 130 ton.

Po evidenci in izračunih bi bila spodnja meja rentabilnosti pri čr-

nem ribezu v donosu en kilogram po grmu, oziroma 2500 kg na hektar. Če sem kritičen, moram priznati, da je polovica nasadov na Kozjanskem pri meji rentabilnosti in ne vrača več proizvodnih stroškov. Bilo bi pametno, da se izkrcijo, ker delajo škodo pridelovalcu v družbi. Priznati pa je treba, da so tudi nasadi z 8 do 10 ton po hektarju in so zaradi svoje visoke rodnosti zelo dobičkanosni.

Računa se, da je gospodarski učinek črnega ribeza, če ga primerjamo po enoti hektarja, enakovreden 1,5 do 2 ha vinograda ali 4—6 ha njiv, oziroma 6 do 8 ha travnika, če vrednotimo ribez s primerjalno kulturo po cenah v obdobju zadnjih treh let.

Glede na rentabilnost lahko nasadi črnega ribeza uspešno zamenjajo dotrajane vinograde, ker je ribez bolj perspektiven, siguren in bolj dobičkanosen prodajni artikel. Tudi nižje vinogradniške lege so za ribez primerne. Po izračunih lahko en hektar dobro oskrbovanega nasada ribeza v redu preživlja eno družino, kar je posebno za pasivno Kozjansko krat z dosedanj prakso, to je s velikega pomena.

(Nadaljevanje na 7. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

ja temperatura). Za tla je primeren gladek beton z odvodnim kanalom in jaškom, ki je obenem predviden tudi za iztok mleka v vrče. Stene naj bodo iz belega cementnega ometa ali prepleskane z belo oljno barvo, strop pa z navadno belo barvo. Prostor mora imeti dober odvod toplega zraka, oziroma zadosten dotok svežega zraka. Zbiralnice mora biti opremljena z vodovodom, bojlerjem, električnim priljučkom za trifazni tok, električnim števcem, vtičnico za trifazni tok in še z drugim priborom, ki je potreben pri zbiranju in evidenci. Kot možni objekti za ureditev zbiralnic s hladilnimi napravami pridejo v poštev predvsem zadružni domovi, gasilni domovi, novogradnje, obstoječe mlekarnice ob hlevih, prizidki itd.

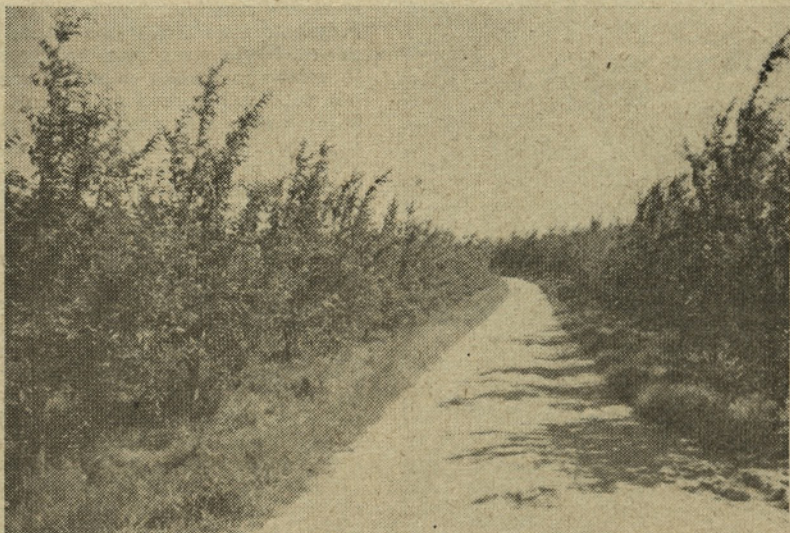
Naprave za nizko hlajenje terjajo tudi bistveno drugačen režim, kot je sedaj v veljavi. Obstoječi koncept je tak, da se mleko zbira le enkrat dnevno, nov način pa zahteva posebej zbiranje mleka večerne molže in posebej jutranje molže. V zvezi s tem se pojavi problem dvakratnega transporta mleka od kooperantov do zbiralnice, ki ga bo

treba specifično reševati pač odvisno od konkretnih razmer. Bistven delež pri ureditvi tega vprašanja bi prispevala tudi določena stopnja decentralizacije zbiralne mreže (ureditev manjših zbiralnic).

V skupnih službah DE Kooperacija so že izdelali program ureditve zbiralnic z napravami za nizko hlajenje mleka, kjer je podrobno določeno v katerem kraju bo zbiralnica, kakšen tip, znamka in kapaciteta hladilne naprave je potrebna, koliko znaša predračunska vrednost itd.

Nekaj sredstev za uresničitev tega programa je že zagotovljenih, ostala pa bo treba še preskrbeti. Vprašanje ureditve zbiralnic je treba pospešeno reševati ne samo zaradi neposrednih proizvodno ekonomskih razlogov, marveč tudi zaradi tega, da ujamemo korak z drugimi sorodnimi delovnimi organizacijami, ki so na tem področju že veliko napravile. Nesporna je tudi gotovitev, da predstavljajo urejene zbiralnice s hladilnimi napravami enega od bistvenih dejavnikov stabilnosti pri proizvodnji in odkupu mleka.

Rajko Žohar

Na škrbniku sadje nič kaj dobro ne kaže. Koliko plodov je na tleh, listje in plodovi pa so napadeni kljub večkratnemu škropljenju od škrlupe

V Strojni postaji Žalec so izdelali prvo serijo 50 škroplilnic, primernih tudi za kooperante

Uspešno delo Ljudske tehnike

DLT pri kombinatu Hmezad je bilo ustanovljeno 13. 2. 1965. Razlog za ustanovitev je bilo nadaljevanje vloge in dela kmetijskih strojnikov in traktoristov.

Društvo LT je prostovoljna organizacija. Njen cilj je, da razvija tehnično kulturo množic, predvsem delavcev, ki se ukvarjajo z delom s kmetijskimi stroji.

Društvo združuje člane, ki delajo na raznih področjih tehnike, predvsem na področju mehanizacije.

Hiter razvoj tehnike in tehničnih dosežkov v svetu vpliva danes v znatni meri na kmetijsko proizvodnjo ter omogoča hitrejši prehod na intenzivnejšo proizvodnjo. Prav zato mora med drugimi tudi naše društvo omogočiti traktoristom in kmetom, da se čim boljše seznanijo z novimi kmetijskimi stroji in s pravilno uporabo teh strojev.

Solidna tehnična opremljenost zagotavlja večje in stalne hektarske pridelke, hkrati pa znižuje proizvodne stroške. Danes ugotavljamo znatno večja vlaganja v mehanizacijo na eni strani in

prepočasno dviganje delovne storilnosti na drugi strani.

Društvo ljudske tehnike ima program, ki se v glavnem kaže v tem:

a) v tekmovanju traktoristov, kot izbirno tekmovanje, in to v tekmovanju iz teorije, strojništva, cestno prometnih predpisov in praktičnega oranja in vožnje;

b) v sodelovanju s proizvodnjo v novatorstvu in specifičnih tehničnih rešitvah;

c) v demonstracijah, novih strojnih priključkih in strojih;

d) pri širjenju tehničnega zna-

nja med člani z rednimi predavanji o stroki.

Ce pregledamo strukturo in razvoj mehanizacije, vidimo, da so ta načela že več ali manj zastarela.

Poklicnih traktoristov je iz leta v leto manj in delajo na specialnih strojih. Postali so upravljalci večjih modernih strojev in splošna uporabna teorija jim ne zadostuje.

Tekmovanja so na manjših traktorjih z dvobraznimi plugi, ki jih poklicni traktoristi ne uporabljajo in z dvoosnimi prikolicami, ki jih kooperanti nimajo in

(Nadaljevanje s 6. strani)

Nujno je, da prekinemo že s kampanjskim obravnavanjem ribeza in da istega pričnemo bolj vrednotiti, pa naj bo to od strani družbe ali pa tudi od strani večine pridelovalcev te žlahtne kulture. Na četrti razstavi črne ribeza v Kozjem leta 1964 je bil sklep vseh zbranih ribezarjev, da se doseže čim prej evropsko povprečje hektarskih donosov, to je 2 kg po grmu, kar pa na žalost nismo uspeli, oziroma smo ostali skoraj na istem nivoju, kot ob sprejetju sklepa. Pri ribezarjih bomo morali doseči zadovoljiv nivo pridelovanja, neko določeno zavest tako, kot je to normalno že pri hmeljarjih in vinogradnikih, kjer imajo že sami pridelovalci določeno skrb za vse potrebno v obdelavi kulture, zaščititi pred boleznimi in škodljivci in prodaji.

Apeliram na vse tiste odločujoče, od katerih je odvisna pravočasna nabava repromateriala, da morajo biti umetna gnojila pravilno izbrana in tudi dodana ob pravem času, saj prav v tem delamo zadnja leta precej napak in nepravilnosti. Če smo že priznali črni ribez za visoko intenzivno kulturo, potem ga moramo tako tudi vsestransko in zelo strokovno obravnavati.

Na splošno bi lahko rekli, da v uspešnem pridelovanju ribeza veljajo tri glavna načela, ki pogujejo uspešnost in ekonomičnost:

1. odločiti se za primerno in nepozebno lego in pravo, dosti vlažno zemljo;

2. izbrati pravo sorto in dobro pripraviti zemljo za sajenje z gnojenjem na zalogo;

3. pravilno posaditi rastlino in redno oskrbovati nasad v času rodnosti.

Ko se odločamo za nov nasad, moramo vedno misliti na ekonomski uspeh in hitro vračanje

se zato za tekmovanja neradi odločajo.

Delo društva LT se bo moralo usmeriti tako, kot ga narekuje trenutna situacija mehanizacije pri kombinatu.

Ce pogledamo delo lastne proizvodnje, vidimo urejen tipiziran strojni park s kompletnimi linijami, ki jih zahteva sodobno kmetijstvo. Število traktorjev se je zmanjšalo, vendar so moderni stroji in priključki omogočili večjo storilnost. Zato pa je potrebna večja in boljša strokovnost, ki je v našem kmetijstvu zadovoljiva in pohvale vredna.

(Nadaljevanje na 8. strani)

investicije. Želim navesti faktorje, ki pogujejo uspešno pridelovanje ribeza. Ti činitelji so klima, padavine, temperatura, ekonomski pogoji, čas sajenja, priprava zemlje, struktura nasada, sortiment, vzgoja, gnojenje, zaščita, delovna sila, strokovnost, velikost posestva, riziko in mehanizacija. Po nekajletnem premoru smo pričeli z malo večjo in načrtno obnovo ribezovih nasadov v kooperaciji s kmeti. Obnavljamo po naslednjih načelih: ribezar dobi kredit v višini 1,5 milijona za dobo 6 let po 4% obrestni meri s tem, da pade prva anuiteta v plačilo tretje leto po sajenju. Strokovna komisija si zemljišče ogleda in odloči o njega primernosti. Nato vzamejo analizo tal, z buldožerjem zrigolajo zemljišče do globine 45 cm in po možnosti posade ribezove sadike v jeseni. Sadite v medvrstne razdalje 2 x 2 x 4 m in v vrsti 1,5 m. Omenjene medvrstne razdalje imajo določeno prednost, ker ribez v dveh vrstah skupaj lažje obdelamo, lažje je gnojenje, tudi zaščita, v vmesni 4 metre široki vrsti pa je boljši dostop z mehanizacijo in tudi večji prostor za podkulturo. Ugotavljamo, da bi bilo zelo primerno izkoristiti prva tri leta, ko je še ribez v doraščajočem stanju in niso grmi preobsežni, da bi kot podkulturo sadili jagode, ki so v zadnjem času zelo interesantne in gospodarsko utemeljene ter z življenjsko dobo treh let.

Vidimo, da so v črnem ribezu še neizkoriščene možnosti in da je možno z zboljšano tehnologijo doseči boljše uspehe. Zato ribezarji želimo, da se prekine z nazadovanjem in slabim vrednotenjem te kulture ter da krenemo čvrsto v novo obnovo in novo tehnologijo!

V.F.

Letos dovolj tomaževe žlindre

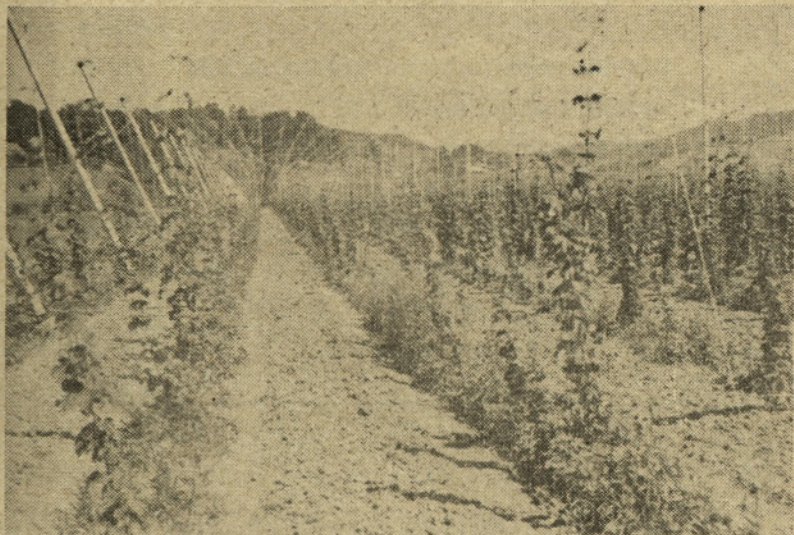
KK Hmezad Zalec se je letos pravočasno oskrbel z zadostnimi količinami tomaževe žlindre. Dobava že teče in jo je že možno kupiti v naših kmetijskih preskrbah.

Našim potrošnikom (kooperantom in lastni proizvodnji) tomaževe žlindre priporočamo, da z naročilom pohitijo. V največji sezoni porabe gnojil se lahko zgodi, da ne bo mogoča pravočasna dobava, ker ne bomo zmogli naenkrat izdobaviti vseh količin.

Tomaževa žlindra, ki jo prodajamo, prihaja iz domače proizvodnje (Železarne Skopje), zato ni bojazni, da ne bi mogli izdobaviti vseh naročenih količin, ki jih bomo pravočasno prejeli. Poleg tega prodajamo tomaževo žlindro pod izjemno ugodnimi cenami.

Ker vsebuje tomaževa žlindra poleg fosforja tudi mnogo apna, ugodno deluje posebno na kislila tla, ki jih je na našem področju veliko.

Zato vam priporočamo, da čimprej ugotovite svoje potrebe po tomaževi žlindri in jo čimprej naročite.

Na bistriškem polju ob Sotli je hmelj izredno slabe rasti zaradi visoke talne vode in poplave v zadnjih nalivih

ŽIVINOZDRAVNIŠKA
SLUŽBA

Za julij

Od 1. 7. do 8. 7. Lesjak Milan, dipl. vet., Prebold, tel. 72-201
od 8. 7. do 15. 7. Ocvirk Franc, dipl. vet., Vransko, tel. 72-407
od 15. 7. do 22. 7. Šribar Edvard, dipl. vet., Dobrteša vas, tel. 71-080
od 27. 7. do 29. 7. Florjanc Julij, dipl. vet., Braslovče, tel. 72-048
od 29. 7. do 5. 8. Šribar Edvard, dipl. vet., Dobrteša vas, tel. 71-080

Dežurna služba prične ob delavnikih ob 15. uri in traja do 7. ure zjutraj.

Ob sobotah prične dežurstvo ob 12. uri in se konča v ponedeljek ob 7. uri zjutraj.

VETERINARSKA POSTAJA
ZALEC

Kmečki sadovnjaki so zapisani propadu. To dokazujejo številni sadovnjaki, ki so v času najbujnejše rasti goli kot pozimi

(Nadaljevanje s 7. strani)

V zasebnem kmetijstvu je stanje drugačno. Na območju kombinata nam kažejo naslednji podatki razvoj mehanizacije in opremljanje kmetij s kmetijskimi stroji:

leto	70	71	72
traktorji	394	527	596
pobiralniki	60	112	190
kosilnice	650	780	850
obiralni stroji	—	10	20
ventilatorji	31	61	95

Kmetje se še vedno pretežno opremljajo s traktorji in s stroji za spravilo krme (nakladalne prikolice, obračalniki, kosilniki), pa tudi že z dvoriščno mehanizacijo (grabeži, puhalniki, ventilatorji,

znamk in tipov. Z zadostnim uvozom priporočenih strojev in domačo proizvodnjo (ITM) ter s kreditiranjem bo možno še bolj usklajevati nabavo s predvideno tipizacijo. Zaradi naraščanja traktorjev in drugih delovnih priključkov je treba njihove lastnike stalno načrtno izobraževati o pravilnem upravljanju, vzdrževanju in varnosti pri delu.

Pouk o kmetijskih strojih je sedaj vključen v vsa zimska predavanja za kmetovalce. Najbolj učinkovite so bile številne organizacijsko in strokovno dobro pripravljene demonstracije traktorjev s priključki in celotnih linij na tekmovanjih ali pa tudi posamezno. Obiskovalci so lahko sami videli vse prednosti in slabe strani posameznih tipov traktorjev in delovnih strojev ter dobili vse strokovne informacije. Na takih

Bujno rastoči krompir je odcvetel. Zgodnjega bodo kmalu izorali. So tudi krompirišča, ki jih je kolaradski hrošč popolnoma uničil

formiranje pridelovalne skupnosti. Ta perspektivna oblika rabe sodobne mehanizacije si najhitreje utira pot tam, kjer pospeševalna služba in ljudska tehnika resno pristopita k delu.

Pred dvema letoma je bilo društvo ljudske tehnike razširjeno z dejavnostjo, da društvo skrbi za izobraževanje in seznanjanje zasebnih kmetovalcev z novimi stroji in novimi dosežki. Program dejavnosti je sestavljen na osnovi predlogov prav lastnikov kmetijske mehanizacije in v glavnem obsega:

Odbor za mehanizacijo pri DE Kooperacija, ki v glavnem skrbi za redno sestajanje in reševanje tekoče problematike, nabavo strojev, registracijo traktorjev, izobraževanje in izpopolnjevanje, seznanjanje z novimi dosežki na področju kmetijske mehanizacije, prirejanje demonstracij in ekskurzij. Siroko zasnovan program je bil rezultat teže in potrebe kmetov, ki so z novim nastalim položajem glede uporabe sodobne kmetijske mehanizacije začutili živo potrebo in tudi pokazali velik interes za to dejavnost.

Vsa tri leta dela smo organizirali tudi področna tekmovanja traktoristov in vključili v tekmovanja tudi privatne kmete. Izbirna tekmovanja so bila v Celju, Trnavi in Radljah. Tekmovalcev je bilo vsako leto na izbirnem tekmovanju od 14 do 18. Najboljši tekmovalci so bili:

Ločičnik Ivan
Štajner Martin
Smajs Ernest
Režonja Avgust
Rožman Boris
Brnilovič Ernest

Ti tekmovalci so zastopali kombinat na republiških tekmovanjih in zasedli v letu 1969 in 1970 prva mesta, v letu 1971 pa le tretje mesto. Na zveznem tekmovanju smo v letu 1968, ko smo dosegli prvo mesto v državnem merilu, zasedli le drugo mesto. Na zadnjem republiškem tekmovanju v Brežicah so bili člani društva in tekmovalci razočarani nad rezultati in uspehi. Vzrokov za uvrstitvev tekmovalcev brez nagrad, to je doseženo 6., 9. in 16. mesto

(Nadaljevanje na 9. strani)

Po sklepu DS obrata Kmetijstvo Žalec razpisujemo

javno licitacijo

naslednjih osnovnih sredstev:

	Izključna cena
1. kosilnik Steyer (nekompleten) inv. št. 5386	910 din
2. kosilnik Gribaldi inv. št. 6105	1.800 din
3. kosilnik Gribaldi inv. št. 6168	1.500 din
4. plevelnik inv. št. 6514	600 din
5. kultivator Fe inv. št. 6502	600 din
6. kultivator peresni inv. št. 15100	700 din
7. deli škropilnice za hmelj inv. št. 6644	300 din
8. šupa v gmajni inv. št. 16754	600 din

Prodaja bo na gospodarskem dvorišču v Sempetru 24. 7. 1972 ob 9. uri.

Obrat Kmetijstvo Žalec

Zivahna razprava na eni zadnjih sej društva ljudske tehnike, ki jo je vodil predsednik društva dipl. inž. Tone Pugelj

molzni stroji in stroji za obiranje hmelja). Če primerjamo dinamiko naraščanja, vidimo, kako pomembno je načrtno in racionalno usmerjanje strojev. Neurejeno tržišče s stroji pa močno zavira prizadevanja, da bi dosegli določeno tipizacijo (zaradi rezervnih delov, servisne službe).

Pri nakupu kmetje sicer upoštevajo priporočen in objavljen izbor strojev za naše področje, vendar jih često pomanjkanje teh strojev v trgovinski mreži sila, da nabavljajo stroje drugih

demonstracijah tudi nekaj sami govorijo o svojih izkušnjah, katerim kmetje, ki se že odločajo, najraje prisluhnejo. Čeprav demonstracije terjajo veliko organizacijskih priprav in so povezani s stroški, bodo tudi v bodoče morale biti stalna oblika seznanjanja kmetovalcev z novimi izvedbami in uporabnostjo strojev in celotnih linij. Danes prevladuje še individualna nabava strojev in medsebojna izmenjava uslug. Močno pa se širi skupinska nabava strojev in linij za

DELO IN SOŽITJE

Initiative nima samo tisti, ki ima večje kompetence, pač pa tudi tisti, ki mora delati po njegovih navodilih.

Dnevno govorimo o odgovornosti, manj o pristojnosti, ki je osnova za odgovornost, še manj pa kdo in kje ter v koliki meri ruši pristojnosti in s tem povzroča težave pri določanju odgovornosti ter z njo sankcije.

Rušenje pristojnosti pomeni vmešavanje v delo drugih oseb, ki jim

je bilo delo poverjeno — določeno in katerim so bila določena opravila prepovedana.

Če smo nekemu dali pooblastila, jih moramo tudi spoštovati in jih v nobenem primeru ne bi smeli kršiti.

So vodilne osebe, ki zelo rade in pogosto posegajo na delovno področje drugih ljudi, pa tudi na pod-

ročje svojih sodelavcev (podrejenih). Res je, da imajo vodilne osebe pravico in tudi dolžnost, da kontrolirajo, vendar pa morajo kontrolo izvršiti na način, ki pomeni priznanje in zaupanje v poverjeno delo.

Vsakdo ima, oz. bi moral imeti za svoje delovno mesto določeno pristojnost, večkrat pa se vodilne osebe vtikajo v delo sodelavcev — podrejenih, kar ljudi po pravici razburja. To je rušenje pristojnosti in jemljejo ljudem voljo do dela.

Na odrejeno in dodeljeno delo so tudi ponosni in tudi ljubosumni, zato vodilne osebe ne ravnaajo prav, ko se po nepotrebnem zaletavajo v nekaj, kar so sami določili in postavili. Ali ne bi bilo bolje prej premisliti, komu kaj zaupamo. Ko smo pooblastila dali in dodelitev dela opravili, moramo odločitev tudi dosledno upoštevati.

Ker imamo v praksi v skupini opravka z ljudmi, s posamezniki in ker moramo težiti za tem, da jih čimboljše spoznamo, pogledimo nekatere njihove značilnosti:

— Birokrat

je človek, ki se »dosledno ravna po črki«. Manjka mu elastičnosti in se rad vrača na svoj problem, ki ga ponavlja, kakor da je zgolj od tega vse odvisno. Njegovo ravnanje večkrat zavira delo tudi skupine, zlasti zaradi tega, ker v ničemer noče popustiti. Dostikrat se počuti vzvišene nad zamislijo, ki jo zagovarja.

— Komplikator

to je tisti, ki iz slehernega vprašanja naredi velik problem. V svojem pojasnjevanju so komplicirani, povsod »obredejo vse kote«. Ne znajo na enostaven način reševati svojih nalog. Stvari radi zapletajo, zasukajo in zmedejo. Tak je njihov način dela. Niso dobri organizatorji.

— Kritikan

uživa nad svojo lastno pomembnostjo in važnostjo. Ker ne more drugače uveljaviti svoj »jaz« hoče povsod briljirati in se hvali, koliko novih zamisli in načrtov ima. Morda je ravno to odraz in izraz njegove nemoči, morda s tem zakriva določeno hibo. Na vsak način hoče biti važen s tem, da rad »pregrizne« sleherno stvar, da bi se tako prikupil vplivnejšim in da bi njegova vrednost zrasla.

Kritikan pa je lahko tudi oseba, ki morda resnično misli boljše in natančnejše, kakor drugi. Lahko ima več idej in boljše dokaze, toda on se razlikuje od normalnega člo-

veka, ki kritizira s tem, ker na žaljiv način pobija predloge in zaničuje druge. Tu gre za takt in za pravičen odnos. Vsaka še tako ostra kritika se da povedati na miren, dostojen način.

— Laskač

Laskanje bi lahko označili kot pretirano vljudnost, ki nam presega. Laskač pa ne pomeni isto kot hinavec, ki namerno in preudarno išče zaveznikov in to zaveznikov za vsako ceno. Laskači so ljudje »brez hrbtenice«. Njihovi naivni pokloni in hvalisanje se odražajo v večnem smehljaju na ustnicah, s čimer naj bi si našli čimveč prijateljev. Povsod zahtevamo in si želimo vljudnega obnašanja, to pa prav gotovo ne more biti laskanje.

— Oseba, ki posplošuje in pretirava

To so ljudje, ki zelo radi napravijo »iz muhe slona«, z drugimi besedami: malenkosti znajo tako napihniti, da se zde neznansko velike, v resnici pa gre za majhne stvari. Napake, ki jih ugotovijo pri posameznikih, pretirajo do take mere, da se zdi, kakor da sploh ne premorejo česa dobrega in pozitivnega.

Kritika takšnih ljudi je težka, zlasti za občutljive. Pri presojanju vidijo več negativnih, kakor pa pozitivnih dejstev. Ker pri vsaki stvari pretiravajo, jih mnogi sploh ne emljejo resno.

— Občutljivec

V praksi pogosto srečamo ljudi, ki so neverjetno občutljivi in plašni. Ti dve značilnosti lahko izhajata iz otroške dobe, iz njegovega temperamenta ali pa sta posledica nepravilne vzgoje. Nič lažjega ni, kot občutljivca preplašiti, saj se navadno boji ljudi. Nekateri se ob gostobesednih ljudeh počutijo majhne. Ob velikih blebatačih radi umolknejo, čeprav mnogo več znajo in delovni organizaciji več koristijo, kakor pa tisti, ki samo govorijo. Nimajo poguma, da bi odločno zagovarjali svoje stališče. Ne marajo se prepričati in koga prepričevati, zato ne drezajo dalje v problematiko.

— Napadalci

To so ljudje brez vsakega poslušanja za to, da smo ljudje tudi občutljivi, to so ljudje, ki mislijo, da velja »vsak recept za vsako bolezen«. Ne izbirajo besed, za vse imajo enako mero zgovornosti ali bolje, vedno napadajo na isti način. Napad (Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje z 8. strani)

ter ekipna uvrstitev na tretjem mestu (ki ni slabo — vendar ne zadovoljivo) je več:

Subjektivni vzroki:

— slaba organizacija in priprava za tekmovanje,

— previsoka zavest traktoristov, da tudi brez priprav dosežejo prva oziroma zavidljiva mesta,

— nerazumevanje predpostavljjenih, da bi tekmovalcem omogočili priprave,

— utrujeni tekmovalci, kar kaže neuspeh v teoriji;

Objektivni vzroki:

— čas priprav za republiško tekmovanje vpada v obiranje hmelja, to je konico dela, ki ne dopušča veliko prostega časa,

— pomanjkanje primernih traktorjev in plugov, s katerimi naj bi orali (nimamo nobenega primerne dvobrazdnega pluga, ki bi bil primeren za tekmovanje. Izbira teh plugov pa je bila slaba. Primerni plugi bi bili Vogel-Noot. Vendar si tekmovalci niso upali orati s traktorji Steyer),

— tekmovalci so bili večji Steyerjev in pripadajočih plugov, za tekmovanje pa so si izbrali traktor Ferguson in izposojen plug (sicer nov, vendar neustrezen) zato, ker jih je že dolgo vodil do zmage.

Vsa ta dejstva smo vedeli že pred samim tekmovanjem, vendar jih nismo mogli odpraviti. Ponovno je proučiti vse te napake in pripraviti traktoriste tako, kot so bili pripravljeni prejšnjega leta.

V letu 1970 smo uspešno organizirali republiško tekmovanje traktoristov. Republiški odbor se je pohvalno izražal o naših pripravah in organizaciji.

Odbor LT je imel v preteklem letu 7 sej, na katerih je sprejel

program dela, organizacijske priprave za tekmovanje, izobraževanje traktoristov in kmetov, veliko pa se je ukvarjal s finančno problematiko, ki je bila v zadnjem letu precejšnja.

Enako število sej je bilo tudi v preteklih dveh letih.

Razen programa, ki je že delno nakazan, je odbor predlagal, da društvo nadaljuje s svojim delom, izbirna tekmovanja pa naj bi prerasla v pomemben letni zbor vseh uporabnikov kmetijske mehanizacije, kot vseh tistih, ki želijo spoznati dosežke in sodelovati v prikazanem znanju. Omenjeno je bilo, kakšna je pomembnost takšnega preizkušanja znanja in spretnosti predvsem v obdobju kmetijske revolucije. V star način dela se vpletajo sodobni dosežki tehnike, uvažanje nove tehnologije, vse to pa vnaša polno neznank in potrebo za organizirano izobraževalno delo med vsemi uporabniki kmetijske mehanizacije.

To vrzel pa naj izpolnjuje s svojim delom ljudska tehnika in odbor za mehanizacijo. Društvo je torej za tako kontinuirano delo na tehničnem napredku in širjenje tehnične kulture za naše kmetijstvo izredno pomembno. Prav bi bilo, da bi na prihodnjih tekmovanjih in vseh demonstracijah bilo več udeležencev kmetov in kmetijskih strokovnih delavcev, da bi na ta način sami svoje delo višje vrednotili.

Na koncu še zahvala vsem članom društva, ki so aktivno ali pa tudi občasno delali pri društvu ljudske tehnike. Se posebna zahvala v imenu vsega odbora tov. Jankotu Cvetku za požrtvalno in aktivno delo. Brez njega bi težko speljali marsikatero izbirno pa tudi republiško tekmovanje.

Odbor LT

počastitev občinskega praznika v Šeščah so asfaltirali ceste Dolenja as—Šešče, Šešče—Matke in Gornja vas—Matke. Na sliki križišče v Gornji vasi

Drevesnica v Vrbju obeta kondicijsko močan sadilni material špurov in drugih sadik

(Nadaljevanje z 9. strani)

je prav gotovo potreben, toda takt in način morata biti regulatorja, ki omogočata, da se napad spremeni v nekaj, čemur pravimo surovost. Taki ljudje so izgubili sleherno mero, kaj je za nekoga primerno in kaj ni.

Nekatere ljudi, ki imajo tršo kožo in dosti prenesejo, diktatorsko govorjenje prav nič ne moti, toda tiste, ki so občutljivi, pa tak način močno prizadene, saj se jim zazdi, da za svoje delo sploh niso sposobni. Diktatorsko naravo, ki se je nekateri niti ne zavedajo, ne opravičuje izgovor, češ, da je pač takšen njihov način govorjenja in da je prešel v navado. Če so se tega načina navadili, naj se ga tudi odvadijo. Sami ne vedo, koliko gorja prizadenejo podrejenim s svojim ravnanjem.

— Hlastač

To je oseba, kateri v praksi pravijo, da blefira. S svojo veliko zgovornostjo povzroča vtis, da zelo veliko zna, ima namreč sposobnost, da mu »jezik zelo gladko teče«, čeprav se za njegovimi besedami ne skriva veliko koristnega. Lahko govori in govoriči kar naprej ter poskuša demagoško vplivati na ljudi, za katere smatra, da mu bodo sledili. Ker njegova gostobesednost prevpije solidne udeležence skupine, se prav rado zgodi, da mu ostali sledijo. To je človek, ki žonglira z besedami. Vedno najde primeren odgovor in opravičilo za svoja dejanja. Njegove besede so samo na jeziku, ko pa pride do nečesa konkretnega, do pravega dela, je pa navadno zadnji.

To so ljudje, ki varajo okolico z videzom, da so močno zaposleni, v resnici pa zapravljajo čas in mečejo pesek v oči.

— Trmoglavce

To je človek, ki pravi, da ima svoja načela, od katerih ne odstopa. V resnici večkrat ni to nič drugega kakor prikrivanje trme. Trma se je pri njemu pojavila iz različnih vzrokov: morda je užaljen, ker ni dosegel tega, kar je hotel. Taki ljudje so neelastični in se ne znajo prilagoditi novim pogojem dela, zato še vedno vztrajajo na starih načelih, ki jih smatrajo za najboljše in najkoristnejše. Niso sposobni, da bi presodili položaj in imeli še kakšno novo idejo. Če je vodilna oseba trmasta, potem bodo njegovi podrejeni gotovo nezadovoljni in ne bo dolgo trajalo, ko bodo začeli zaradi takšnega vodje godrnjati.

— Hujskač

Značilnost za tega človeka je, da pred svojimi sodelavci in pred dru-

gimi ljudmi nastopa z različnimi maskami na obrazu. Če mu to kaže, napravi lep obraz, lahko pa se takoj za tem prelevi v drug obraz. Svoje početje in mišljenje vedno skriva, vedno ima na ustih prst, češ, naj se to ali ono ne izve. Rovari, kolikor le more, samo da doseže svoj namen. Hujskači so že neštetokrat povzročili spore, ko pa so prepiri nastali, so se takoj umaknili v ozadje in uživali.

Eden glavnih namenov hujskačev je torej ta, da napravijo zmedo in nemir. Nikoli ne nastopajo odkrito. Najrajši porinejo v ospredje druge, sami pa se pravi čas umaknejo.

— Komolčar

Komolčarstvo ne smemo zamenjati z normalno ambicijo, ki je zdrava in ki jo ima in jo mora imeti vsak človek.

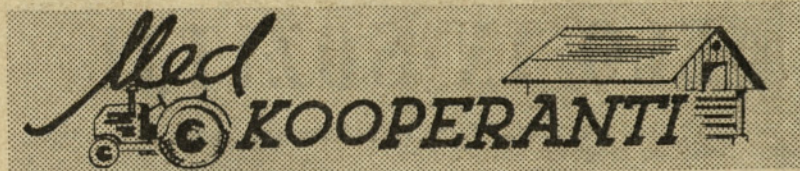
Komolčarstvo je nezdrav pojav. Komolčar vedno in povsod sili v ospredje in hoče doseči svoje in to za vsako ceno. Ni mu mar, da bo morda na svoji poti nekoga pohodil, da razburja vse dobro misleče. Z izbranimi besedami in bogatim besednim zakladom skuša premamiti tiste, ki bi mu pri njegovih namerah lahko kaj pripomogli, toda ko jih ne potrebuje več, jih tudi ne pozna več. To je stremuh, ki se ne ustraši naporov. Je zelo marljiv delavec in daje vtis človeka, ki je ves predan delu, ki so mu ga poverili.

Na vsakem koraku pa sili iz njega nezdrava ambicija.

Da bi dosegel svoj namen, zgovorno prikazuje svojo dejavnost v mnogo lepši luči, kakor pa je v resnici. Rad se pohvali zlasti za dejanja, ki jih drugi ne zmorejo. Loti se vsakega posla, tudi takega, ki mu ni kos. Kritika komolčarja je navadno nenačelna in plitva. Omeji se na formalne pripombe, ki pa niso bistvene.

Komolčar navzdol pritiska, navzgor pa se klanja. Smatra, da je tako najboljše in da mu tak način koristi. Navzgor in v isti ravni opozarja na svoje uspehe in delo, ker smatra, da bo tako zanj najboljše.

V navedenih, na kratko opisanih primerih, seveda niso zajeti vsi tipi ljudi, s katerimi se srečujemo v življenju, vendar pa čistih tipov, kakršnih so opisani, ni, so pa prav gotovo nekatere značilnosti, ki jih naletimo pri določenem številu ljudi. Napačno bi bilo, če bi iskali pri ljudeh samo lastnosti in značilnosti, ki so bile navedene; to ne, vendar pa moramo poznati tudi to, da nas življenje in delo z ljudmi ne bo presenetilo.

Petrovče — »Danes bova obiskala dva naša dobra kooperanta, ki sta v kratkih zadnjih letih pravzaprav zrasla iz nič, in vse kaže, da se bosta povzpela z marljivostjo med najboljše,« mi je na PE po stopnicah grede razlagal vodja PE Lojze Kučar.

Za kombinat že pitam 10 let. Letos sem oddala 2 pitanca in telico. Posest meri komaj 1,80 ha, pa veseno, kot ste videli v hlevu, redim 2 kravi in pitam 6 pitancev. Za zakol bodo godni tja decembra. Oddajamo tudi mleko. Ker imamo premalo krme, jem-

Vodja PE Petrovče Lojze Kučar v prijetnem razgovoru z Angelo Javornik pred hišo v adaptaciji in novim hlevom

V Levcu sva zavila proti letališču in kar pri srcu me je zabolelo, ko je Lojze dejal, da naj zavijem, seveda z avtom, kar po brezpotju ob Ložnici navzgor. »Kam me pa vlečeš, pa ja menda ne k oni podrtiji?« sem se razburjal. Lojze pa kot, da me ne sliši. »Tale most so si Javornikovi zgradili sami, pa nov hlev imajo... aha, tam je gospodinja!«

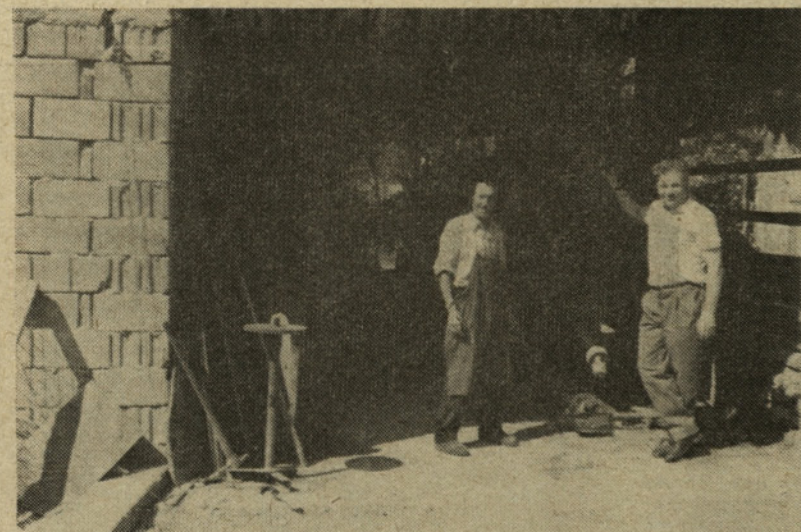
»Nič se ne ustrašite, ko imamo tako razmetano,« se je hitela opravičevati gospodinja. »Le stopite na ploščo. Velika je 13 x 9 metrov. Nad njo še pride ena plošča. Tu bomo stanovali, spodaj bodo pa prostori za skladišče. Ponosna sem na moža in sina. Oba sta v Celju v službi. Doma pa poprimeta in naš grunt iz leta v leto raste.

ljemo v najem košenine. Krme je letos precej in kakovostna je.«

Pripovedovala nama je s ponosom tako, da z Lojzetom niti za trenutek nisva podvomila, da se njihovi družinski cilji ne bi uresničili.

V slovo pa naju je gospodinja Angela povabila: »Pridite pogledat čez kak mesec, ko bo hiša pod streho!« Nasvidenje takrat!

V Levcu sva še zavila k Jožetu Korošcu. Pogledali smo v hlev. Tu je stalo 8 pitancev in 4 krave. »Dva pitanca sem že oddal, 4 pa bom avgusta. Kot vidite, preurejam hlev. Vse delava s sinom sama. Imam varilni aparat, pa tudi naveze varim sam. Zemlje imam komaj 4 ha. Sedaj mi je kombinat dal v najem 0,80 ha hmelja. Sin je obiskoval šolo v (Nadaljevanje na 12. strani)

Jože Korošec je uspešen kooperant v Levcu, ki verjame v boljšo prihodnost kmetijstva

Starostno zavarovanje kmeta

Po 71. členu zakona o starostnem zavarovanju kmetov (Uradni list SRS, št. 13/72) in 6. členu odloka o starostnem zavarovanju kmetov, ki ga je Skupščina občine Zalec sprejela 1. junija 1972, se prispevek za leto 1972 plača v dveh obrokih, ki zapadeta v plačilo 1. septembra in 1. novembra 1972. Podrobne informacije bodo objavljene v naslednji številki Hmeljarja.

Jože Zagoričnik

OSMRTNICE

DRAGI JOŽE!

Mnogo prerano smo te dragi Jože STELCL, spremljali na zadnji poti in se za vedno poslovili od tebe, dobrega sodelavca, tovariša in prijatelja.

Kratka, delovna in polna poštenja je bila tvoja življenjska pot. Dokaz temu je današnje številno spremstvo sodelavcev, prijateljev in znancev.

Se so sveže stopinje v brazdah po katerih si hodil po vrbskih njivah in poljih opravljaljo vsa dela, ki so ti bila zaupana kot vestnemu delavcu, vedno

pripravljenemu, da tudi izven delovnega časa poprimeš za delo.

V najlepši dobi svoje življenjske poti, v 38. letu starosti, si usahnil.

Tvoja prezgodnja smrt nas je vse prizadela, najhuje pa tvoje najdražje v družini in sorodstvu, vse sodelavce v delovni enoti Vrbje in Kombinat.

Ko stojimo pred odprtim grobom vsi, ki smo te poznali, se za vedno poslavljamo z bolečino v srcu in ugotovitvijo, da se poslavljamo od dobrega in skrbnega moža, očeta, sodelavca in prijatelja.

Iz Kmetijskega gospodarstva Fala ob Dravi si leta 1966 prišel kot delavec z družino med nas in se zaposlil v DE Vrbje, kjer si se kmalu uveljavil kot priden, vreden in pošten delavec. Kot si ljubil in cenil svojo drago družino, tako

si spoštoval delo in ga povezoval s svojimi življenjskimi cilji. Življenje, ki ti je bilo sicer trdo, skromno in vendar tudi lepo, je prezgodaj ugasnilo sredi življenjske poti in dela. Težko te bomo pogrešali mi, a še težje bodo pogrešali skrbnega očeta trije mladoletni otroci.

DRAGI JOŽE! Za ves trud, ki si ga vložil kot član kolektiva za razvoj našega kombinata, iskrena hvala! Tvojim najdražjim pa v imenu sodelavcev in celotnega kolektiva kombinata naše iskreno sožalje!

Naj ti bo lahka slovenska zemlja med lepimi savinjskimi hmeljniki!

1965

Ze dalj časa obetano glasilo Kmetijskega kombinata Zalec je končno pred nami. Zanj so se zavzemali številni člani delovnega kolektiva in naši kooperanti. Zaradi tega je delavski svet kombinata že v lanskem letu sprejel sklep o izdajanju lastnega glasila. Ne katere težave pri organizaciji lista so vzrok, da je prva številka izšla šele sedaj.

Glasilo je prevzelo ime po že znani listu, ki ga je pred tem izdajala KPPZ Zalec in kasneje Hmeljarski inštitut, kot izključno strokovni list. Zaradi potrebe po boljšem obveščanju 2000-članskega kolektiva in dvakrat toliko kooperantov, ki živijo na področju dveh občin: Zalec in Celje, je nastala potreba, da »Hmeljar« prevzame ponovno staro obliko informatorja kmetijskih proizvajalcev v Savinjski dolini. Seveda pa bo potrebno vskladiti strukturo lista z nastalimi spremembami v zadnjih nekaj letih. Poleg pomembnega mesta družbenih kmetijskih obratov, ki se kaže tako v proizvodnji, kot tudi v številu zaposlenih, se ta razvoj zrcali predvsem v ureditvi močnih predelovalnih obratov (mlekarna, klavnišnica, strojne storitve) kar vse je povezano vključno s kooperacijsko proizvodnjo v enotni organizaciji. Razen tega so nastali močni premiki v sami strukturi kmetijske tržne proizvodnje. Polje hmelja dobiva živino-reja vse pomembnejše mesto v proizvodnji. Proizvodnja mesa (govedo, broježi, prašiči), v zadnjem času pa še proizvodnja mleka za trg, postajajo važne postavke v dohodku kombinata in pomembni prejemki za kooperante. V tem času je zgrajen sadrski obrat Mirošan, močno pa je povečana tudi proizvodnja vrtnin. Zaradi tega naš list ne more biti zgolj hmeljarski, pač pa bo tudi tem proizvodnim panogam posvečena večja skrb.

— O —

Minila so dobra tri leta, odkar so se biva kmetijska gospodarstva na področju Savinjske doline in celjske kotline združila v enotno podjetje — Kmetijski kombinat Zalec. To obdobje je sicer zelo kratko, vendar smo v tem času dosegli izredno velike uspehe.

— O —

Bivša kmetijska posestva so ob združitvi imela kaj skromen zemljiški fond, saj je ob začetku leta 1962 obsegal le 1738 ha obdelovalnih zemljišč. Z zavzetimi in vztrajnimi prizadevanji smo z odkupom in zakupom povečali obdelovalna zemljišča na 3596 ha ali za več kot 100 %.

— O —

Napori na tej poti niso izostali, saj smo v posameznih letih zgradili naslednja hmeljišča:

I. 1962	34 ha
I. 1963	214 ha
I. 1964	166 ha
I. 1965	141 ha

Skupaj 555 ha

Podatki nam povedo, da smo hmeljske površine znatno povečali, če upo-

Sprehod skozi povojni čas hmeljarja

Števamo, da smo na začetku leta 1962 imeli le 245 ha hmeljišč.

— O —

Vloga Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnega ljudstva ni identična s kakršnimkoli partijskim sistemom, v katerem bi stranka, pa čeprav delavska, sprejemala odločitve namesto delovnega človeka. Samoupravljanje izključuje tak monopol. Družbena funkcija Zveze komunistov kot organizirane revolucionarne zavesti delovnih ljudi je v pomoč samoupravljalcem pri izvajanju njihovih nalog in spoznavanju dolgoročne perspektivnega razvoja. Napori subjektivnih sil za vse močnejše uveljavljanje delovnih ljudi pospešujejo proces, v katerem se ukinja delitev družbe na proizvajalce-delavce in upravitelje-politike. Prispevek k takemu procesu je lahko edino merilo uspešnosti dela Zveze komunistov kot celote pa tudi vsakega komunista kot posameznika.

— O —

V juniju, in sicer enkrat, včasih tudi dvakrat odstranjujemo zalistnike in sicer vse one, ki odganjajo do višine 1,70 do 1,90 m od tal. Tako je delo s stroji lažje, pa tudi sicer iz zalistnikov pri teli ni nobenih koristi. Zalistnike pinciramo z nožem tako, da jih odrežemo tik pri osnovi, mlade zalistnike pa samo odščipnemo s prsti.

— O —

Leta 1964 je bil iz Nemčije uvožen stroj — rezalnik Wallner — ki hkrati hmelj odgrne in obreže. Letos, delno pa že lani smo ga preizkušali pri Inštitutu za hmeljarstvo v Zalcu.

— O —

Prvi »ALKO« silos za 400 m³ krme v Jugoslaviji na farmi krav molznic v Zalogu.

— O —

Vremenski pogoji letošnjo pomlad so za razvoj peronosporo izredno ugodni. V marsikaterem nasadu so se pokazali »kuštravci« v velikem številu in v takem primeru je potrebno škropiti hmelj vsakih 7 dni, čim so poganki dosegli 20 cm višine, in dokler jih ne napeljemo po opori.

— O —

Kombinat ima 498 družinskih stanovanj in 190 samskih sob. Vseh sob je 1438. Razpolaga pa le s 546 stanovanji, 142 stanovanji ali 314 sob s 5.113 m² pa koristijo stanovalci zaposleni drugod, največ v Tovarni emajlirane posode in v celjski Činkarni.

— O —

Seminar za hmeljarje-poljedelce I. stopnje je končalo 52 delavcev, seminar za hmeljarje-poljedelce II.

stopnje pa je od vpisanih 145 uspešno zaključilo 120 delavcev. Seminar za živinorejce I. stopnje je obiskovalo 29 delavcev in uspešno končalo 15 delavcev. Na seminarju za vodje strojnih parkov je sodelovalo 17 delavcev in uspešno končalo 13. Na raznih seminarjih je skupaj sodelovalo 271 delavcev, uspešno končalo pa 200 ali 79,6 odstotka.

— O —

V sklopu prireditev Občinskega praznika Občinske skupščine Zalec do dne 4. 6. do 11. 6. 1965, bo dne 11. 6. 1965 v dopoldanskem času živinorejska razstava.

— O —

Zmogljivost mlekarne je dnevno do 20.000 litrov mleka. Izkoriščena je bila komaj s 25 do 30 %. Uspehi smo dvignili izkoriščenost na 50 %, saj dnevno prevzamemo 10.000 litrov mleka.

— O —

1. junija nas je obiskala skupina 26 hmeljarjev iz okolice Zatca — CSSR.

— O —

Število izdobiljenih spitanih živali glav, kar predstavlja petkratno povečanje leti letos dvignilo na ca. 2000 iz kooperacije se bo do 400 glav pred čanje.

— O —

V letošnjem letu smo v kompleksu vzhodno od griške ceste uredili fiksni, vklop namakalni sistem. S tem sistemom bomo lahko celotno površino 80 ha namočili z enkratnim namakanjem (25 mm dežja) v 10 dneh.

— O —

Prve številke »Hmeljarja« nismo mogli poslati kooperantom po pošti zaradi tehničnih ovir. Zato se opravičujemo in sporočamo, da bodo glasilo »Hmeljar« prejeli kooperanti po pošti na dom, delavci pa vsakega prvega v mesecu.

— O —

Gospodarska razstava v Hmezadu je bila teden dni — od 3. do 11. VII. — ogledalo dosežkov na vseh področjih dejavnosti v žalski občini.

— O —

Nove odkupne cene:

	Stara odkupna cena	odkupna cena	Dodatek
I. vrsta	750	80	830
II. vrsta	720	80	800
III. vrsta	605	80	685
IV. vrsta	418	80	498

Lani jeseni smo ponovno uvedli po naših obratih že pred leti začetno se-

leksijsko delo. Sivorjave in simen-talske krave smo evidentirali in uvedli molzno kontrolo.

— O —

V okviru Kmetijskega izobraževalnega centra Celje bo v letošnjem letu pričela v Sentiurju delovati šola za privatne kmetijske proizvajalce-kooperante. Šola ima namen izobraževati privatne kmetijske proizvajalce, ki bodo ostali doma na svojih posestvih.

Ljudska tehnika pri Kmetijskem kombinatu Zalec je priredila 1. avgusta tekmovanje traktoristov v Vrbju. Prijavljenih je bilo nad 40 tekmovalcev in se je obetala močna konkurenca.

— O —

Dne 11. 9. 1965 pa je bilo republiško tekmovanje v Jabiljah, kjer so LT KK Zalec zastopali trije tekmovalci. Na tem tekmovanju je tovariš Ločičnik zasedel prvo mesto.

— O —

Tov. Viktor Avbelj v spremstvu glavnega tehnologa za živinorejo tov. ing. Marovt Staneta, vodje farme Podlog tov. ing. Marovt Jožeta in tov. dipl. vet. Matjaž Marjana pri obhodu farme Podlog.

— O —

Z namenom, da bi bili traktorji Steyer 18 KM čim smotrnejše izkoriščeni, se je centralni delavski svet v začetku leta odločil, da da traktorje v uporabo posameznim skupinam kooperantov.

— O —

Popoldne 7. oktobra je bila poskusna degustacija krompirja na obratu Vrbje, ki sta se je poleg glavnega direktorja ing. Zidar Milovana in direktorjev sektorjev ter upraviteljev obratov, ki so pridelali krompir, udeležila tudi prof. ing. Janez Saksida in tajnik Poslovnega združenja »Styria« ing. Molan Vinko.

— O —

15. kongres EHB v Tettnagu

— O —

Ali že veste...

— da smo za potrebe rejcev krav molznic nabavili 15 molznih strojev »ALFA LAVAL«;

— da nameravamo Polzelani asfaltirati preostali del ceste, Braslovčani pa cesto do Kranjca do trga;

— da je Ibrahim Užbonac v Brodeh pri Vranskem imel 715.000 din čistih dohodkov pri pitanju govedi. Letos pita 26 bikov, prihodnje leto pa se bo preusmeril na vzrejo telet do 150 kg.

— O —

Kaj je z uvedbo 42-urnega delovnega tedna?

— O —

Veliko zanimanje kooperantov za uporabo traktorjev Steyer 18 v zasebni proizvodnji je narekovalo organiziranje tečaja za usposobitev voznikov-kooperantov.

(Nadaljevanje sledi)

(Nadaljevanje z 10. strani)
Sentjurju, hodil v Celje v službo. Sedaj pa je ostal doma. Imava traktor, skoraj vse priključke, pobiralno prikolico, na novem skednju pa vidite, že pripravljava prevetrovalno napravo.

Poleg nove hiše je stara že pred leti pogorela uta. To bomo podrli, razširili in uredili dvorišče, pozidali svinjake in strojno lopo.

Pridružil se bom obiralni skupnosti. V Levcu bomo postavili dva Wolfa.

Občudoval sem načrtov polnega gospodarja in želel, da bi mu sin na poti krepko sledil.

Lojze pa je povedal, da bo Ko-

o težavah okrog obračunov, higijene in kvalitete mleka, o gradnji hleva in o kreditu, ki ga rabi in pričakuje.

»Hmeljišč imam 4,30 ha, od tega 1,80 ha atlasa. Strojev si ne izposojam več, ker imam vse za obdelavo hmelja in za spravilo sena. Za ozke nasade še imam Steyer 18, kupil pa sem tudi Fiat 45.

Za konec vama naj povem, kakšno mi je zagodel mlajši sin Stanči. Stiri in pol leta mu je bilo, ko je na dvorišču vzel traktor in se vozil po vasi, jaz pa sem letal ves v strahu po vasi za njim. Danes je Stanči star 9

Viki, Lojze in dve urni grabljici na Pernovem

rošec prvi v Levcu, ki bo imel prevetrovalno napravo.

Zavila sva še k največjemu hmeljarju PE Petrovče, k Vikiju Gajšku v Drešinj vas. Žal ga nisva našla doma, a kljub temu sva si ogledala star hlev s 16 govedi in temelje za novega. Žena je povedala, da na Pernovem suši seno. Pri Fervegu je bil odkup telet, zato sva mu prisostvovala in se še oglasila pri Vikiju.

Začuden naju je pogledal in menil, da ima še dvojce grabelj odveč.

Za kratek čas smo posedli v gosto senco in se pomenili o obilni letini sena, o uspešnem delu strojne skupnosti za obiranje hmelja, ki ima tudi svoj rezalnik za hmelj in še druge priključke, o zbiralnici mleka na dvorišču, ki ga vodi Vikijeva žena in dnevno zbere nad 250 l mleka,

let in dela vse s traktorjem.

V vasi je več naprednih hmeljarjev in živinorejcev. Eden takih je Jože Irmančnik, ki gradi hlev za 14 glav živine,« je dodal Viki, Lojze pa mi je domov grede pravil, da imajo v PE 8 zbiralnic mleka, ki zberejo 1500 l mleka dnevno. Oddaljene bodo opremili s hladilnimi napravami, iz bližnjih pa bodo odvažali mleko 2-krat dnevno. Težave imajo s finančnimi sredstvi, ker so kooperanti na območju PE Petrovče zelo smeli pri izgradnji v težnji za čim večjo proizvodnjo. V reji imajo 400 pitancev, oddali pa so jih že 236. Predvidevajo, da bodo zbrali letos nad 500 tisoč litrov mleka.

Se bi se pogovarjala, pa so Lojza obstopili kooperanti, ki so ga čakali pred pisarno.

Lep pozdrav urednik

Člani sindikata skupnih služb so bili v juniju na izletu v Pulju. Aparat je ujel skupino veselih kopalcev na Zlatih stenah

HMELJ SREDI JUNIJA

Hmelj je povprečno visok 280 cm (12. 6.). Idealna višina za ta čas pa bi bila od 400—450 cm. V mnogih primerih pa kljub takemu stanju hmeljarji še niso dodali 2. obroka dušičnih gnojil. Ponekod pa je potreben že tretji obrok.

V kolesnicah je zemlja zelo zbita, tako da otežuje osipanje. Zato so jo pred osipanjem temeljito zrahljali.

Pogoji za razvoj peronospore so ugodni, zato se je v vseh hmeljiščih, kjer je bilo kaj obolelih storov, izredno razbohotila. Zelo obolela hmeljišča so ponovno očistili in takoj ponovno poškropili.

Kjer ni bilo možno pravočasno ročno odstraniti

nove poganjke in spodnje panogé, so jih poškropili s herbicidom, da se na njih ni preveč razvila peronospora.

Nalet uši je letos sicer pozen, toda izredno močan. Večina hmeljišč je bila že enkrat škropljena proti bolhačem ali proti ušem. Kljub temu je populacija še vedno izredno velika in ne prestando naraščati. Konec tedna po potrebnosti proti ušem ponovno škropiti.

Uničevanje divjega in podivjanega hmelja je bilo končano v drugi dekadi junija. Po zakonu ga mora uničevati vsak lastnik zemlje, obrežja rek in potokov, pa je stvar delovnih organizacij.

Seminar za kombajniste

V Šempetru je bil od 5. do 9. junija celodnevni seminar za kombajniste, ki ga je vodil inštruktor Zveznega centra za izobraževanje o kmetijski mehanizaciji iz Sremskih Karlovcev. Udeleženci so razdrli kombajn Zmaj, se seznanili z vsemi deli in ga zopet sestavili ter vozili. Tako so si pridobili praktično in teoretično znanje ter kvalifikacijo kombajnistov.

Med prijavitelji je bilo 12 kooperantov in 2 traktorista iz Kmetijstva Radlje. Prav v času seminarja je po daljšem deževju nastopilo sončno vreme. Kooperante je preganjalo spravilo sena, zato jih je bilo na seminarju le 7 udeležencev. Kljub temu je seminar uspel. Upamo, da bo uspešna tudi žetev kljub že precej izrabljenim kombajnom.

Vy

SIGURNI ŠTIPENDIJI NASPROTI

PROŠNJA ZA ŠTIPENDIJO

Spodaj podpisana prosim že tretje leto, čeprav vedno zaman za štipendijo. Letos sem končala 2. letnik upravno-administrativne šole, in to z dobrim uspehom.

Sem kmečka hči in mislim, da sem, čeprav z malo večje kmetije, upravičena vaše pomoči. Saj sami veste, da je kmetijstvo sedaj v kritičnem stanju in kmetje, ki se ne modernizirajo, propadajo. Saj beremo in tudi vemo, da le modernizirana kmetija lahko še kljubuje času. Tudi moj oče se sedaj trudi, da bi moderniziral našo kmetijo in zagotovil svojim naslednikom malo boljše življenje, kot pa ga je imel on sam.

Ves denar gre skoraj za kmetijo in ga zame ostane kaj malo. Naša družina šteje štiri člane in vsi živimo od tega kar nam daje zemlja.

Čeprav nimam nobenega strica, kot druge moje sošolke, da bi posređoval zame, kot je pri vas to v navadi, mislim da sem vendar upravičena, da dobim majhno pomoč.

Saj sem vendar doma s kmetije, ki vam prodaja skoraj vse svoje pridelke. Pa tudi vi ste dolžni pomagati mlademu rodu, vaših proizvajalcev, da si ustvarijo boljše življenje in podeliti štipendije tistim, ki ustvarijo vaš dobiček.

S spoštovanjem

A. R.

Če je na drugi dan julija lepo, tako do konca meseca bo.

Pusta in vlažna Marjeta nič dobrega ne obeta.

IZREKI

Če preveč spoštujemo stvari, nam zmanjka spoštovanja za ljudi.

Če ne zamerjaš, si prihraniš trud še za odpuščanje.

Če je možu manj za ženo in več za seje, se lahko zgodi, da žena drugega v postelji greje.

ODMEV

Lepe morja so pečine, v domu kroka sindikat; sem in tja se ti prileže kar brez spanja noč prestat.

VREMENSKA

»Prisegel si, da se bova poleti poročila, in zdaj?«

»Toda draga, je to sploh kakšno poletje?«

HMELJAR

1972/6

PRILOGA HMELJARJA

Hmeljar izdaja delavski svet Kombinata »Hmezad« Zalec — Ureja uredniški odbor: Anton GUBEN-SEK, dipl. kmet. inž. — predsednik in člani: Stane MAROVIČ, dipl. kmet. inž., Bogdan PUGELJ, dipl. kmet. inž., Jože ROJNIK kooperant, Rajko ZOHAR, dipl. živ. tehnolog, Miljeva KAC, dipl. kmet. inž. — urednica strokovne priloge, inž. Vili VYBIHAL — glavni urednik — Uredništvo je v Kombinate »Hmezad« Zalec, Ulica žalskega tabora 1 — Glasilo izhaja enkrat mesečno v 5.000 izvodih. — Letna naročnina 12 dinarjev. — Tisk in kileži AERO kemična in grafična industrija Celje.

Milan DOLINAR, dipl. ing. agr.

Kje in koliko je posajenih novih sort hmelja

Leta 1970 je bil zaključen zvezni sortni poskus, na osnovi katerega so bile priznane štiri nove sorte hmelja: ahil, atlas, apolon in aurora. Ze pred tem aktom o priznanju so se nove sorte intenzivno razmnoževale, tako da smo jih, ko jih je bilo možno širiti, imeli že 10,51 ha in po sortah: atlasa 7,81 ha, ahila 1,50 ha, apolona 1,20 ha in aurore 1,00 ha. Iz teh površin je bilo pridobljenih spomladi leta 1971 že veliko sadik, ki so bile posajene takole:

atlasa	9,33 ha
ahila	4,40 ha
apolona	0,95 ha
aurore	2,22 ha

SKUPAJ 16,90 ha

Razen na inštitutu so bile nove sorte posajene še v Petrovčah, Celju (Smarjeta), Radljah in Vrbju, povsod v družbenem sektorju.

V jeseni leta 1971 je komisija, ki ima na skrbi načrtno širjenje novih sort, odločila, da bi nove sorte hmelja posadili tudi v kooperaciji, kar sprva ni bilo predvideno. Tako je bilo spomladi leta 1972 posajenega 20 ha sorte atlas v kooperaciji.

Tako je posajenih skoraj 11 ha vseh štirih novih sort, praktično že po vsej Sloveniji. Poleg kombinata Hmezad, ki je sadil hmelj že lani, so ga posadili letos tudi že v Ptuj, Sevnici, Rušah, Dravogradu in Mozirju.

Komisija, ki je pooblašena za delitev sadik, je pri delitvi upoštevala naslednje kriterije:

Najprej so prišli v poštev tisti proizvajalci hmelja, ki imajo že dosedaj kapaciteto obiralnega stroja maksimalno izkoriščeno z zgodnejšo sorto in to za pozne sorte kot sta atlas in ahil. Ti dve sorti se ročno ne obirata dobro, dobro pa prenašata strojno obiranje, ker so storžki, pa tudi rastline kompaktnejše

v letu 1972 fižol, ter da v letu 1973 dobijo normalne sadike, da bi na ta način dobili izenačen nasad iste sorte pod enim objektom.

Zakaj takšna previdnost in doslednost? Nemogoče si je zamisliti mešanje sort. Ze do sedaj, ko smo imeli le eno sorto, kljub dolgotrajnemu izločanju tujih tipov in sort še vedno nimamo povsod čistega goldinga. Kaj bi bilo in kaj bo sedaj, ko imamo skupaj kar pet sort? Pa še nove so na vidiku.

Želeli smo nadalje najboljše njive tudi zaradi tega, ker šibke sadike z enim vencem očes rabijo boljše pogoje za rasti, da ne bi bilo zemljišče razlog za propad sadik, pa četudi posajene v kompostno mešanico in tetrapak vrečice. Kljub tej doslednosti smo v letošnji mokri pomladi imeli primere, da so na delu njive posamezne rastline dobesedno potonile.

Kot že omenjeno, imamo posajene nove sorte hmelja praktično po vsej Sloveniji. Najbolj zastopana je sorta atlas, ker daje največji pridelek, poleg tega pa je bilo teh sadik največ.

Če nismo škropili hmelja proti peronospori, ko so začeli odganjati stranski poganjki, se bo cvetje na spodnjih poganjkih posušilo

V letošnji deževni pomladi se je v nekaterih hmeljiščih pojavil fuzarij

Ker je bilo potreb po sadikah novih sort veliko, smo se v letu 1972, enako kot že prej, odločili za razmnoževanje sadik z enim vencem oči, tudi iz pogrobanih delov rastlin, ki smo v juliju sneli iz opore in jih zasuli z zemljo. Uspeh grobanja je bil različen, odvisno od časa grobanja in natančnosti. Tako smo ponekod dobili iz enega sadilnega mesta do 10 sadik, ponekod pa samo dve. Število sadik bi bilo lahko znatno večje, če bi proizvajalci sadilnega materiala v letu 1971 hmelj pravočasno posadili, bolje oskrbovali in zaradi suše tudi zalivali. Tako pa smo namesto predvidenih 500.000 spomladi 1972 pridobili le 407.000 sadik. Zato tudi nismo posadili 90 ha novih sort.

Sprva smo računali, da bi vse nove sorte hmelja sadili na razdaljo 2,80 x 0,65 m. Pri tej razdalji se poveča število sadik na hektar od prejšnjih 3200 na približno 5.500, kar je za več kot 40 % več kot pri razdalji 2,4 x 1,3 m, kot normalno sadimo hmelj. Ker je večina kooperantov sadila hmelj na stare razdalje, smo lahko manjko sadik krili v toliko, da je od predvidenih 90 ha bilo posajenega 84 ha hmelja, torej blizu planiranega.

in zato manj občutijo škodljive posledice strojnega obiranja. Drugod, kjer so kapacitete obiralnega stroja še neizkoriščene, so dobili sorti apolon in aurora, ki dozorita le nekoliko kasneje kot savinjski golding.

Na ta način je ustrezno tistim proizvajalcem hmelja, ki imajo dovolj zemljišč za obnovo nasadov, je pa čas obiranja predstavljal nepremostljivo oviro za nadaljnje širjenje.

Naslednji pogoji, da je kdo novo sorto lahko dobil je bila primerna njiva, zaradi talnih pogojev in kolobarja. Tri leta pred sajenjem z novo sorto ne sme biti zasajena s savinjskim goldingom.

Če bi se držali točno tega pogoja, bi posadili kvečjemu le 30 ha novih sort. Tako pa je obveljalo izjemno pravilo, da vsaj eno leto ni bilo na njivi hmelja, pa še takih njiv ni bilo dosti. Zlasti v kooperacijski proizvodnji bi redko našli njivo, da vsaj na delu združene parcele pod novo hmeljsko žičnico ni bilo še v letu 1971 hmeljišča. V takem primeru je bilo končno odločeno, da na delu njive, kjer je še v letu 1971 bil hmelj, posade

Podajamo pregled novih sort hmelja po gospodarskih organizacijah, ki so bile posajene spomladi leta 1972.

Delovna organizacija	Sorte			
	Atlas ha	Ahil ha	Apolon ha	Aurora ha
KK Hmezad — lastna	14,87	1,14	4,65	15,51
KK Hmezad kooperacija	22,19	—	—	—
KK Hmezad Radlje	—	8,50	—	—
KK Ptuj — Dornova	4,00	—	—	—
KZ Ruše	—	—	3,60	—
KK Sevnica Loka	—	4,20	—	—
KZ Mozirje — Radmirje	1,54	—	—	—
KZ Dravograd	3,50	—	—	—
Skupaj	46,10	13,84	8,25	15,51

Če k zgornjim številkam dodamo še površine posajenih novih sort hmehla pred letom 1792, je sorte atlasa 63,24 ha, ahila 19,74 ha, apolona 9,40 ha in aurore 18,73 ha ali skupaj vseh novih sort 111 ha.

Da bo slika jasnejša, naj dodamo, da so pod kolono KK Hmežad lastna — zastopane vse sorte tako, da ima vsak obrat že eno od novih sort, pri tem pa smo težili za tem, da en obrat nima več kot eno sorto.

Tudi v kooperaciji so posadili samo sorto atlas, čeprav smo sprva predvideli dve sorti. Tako ga imajo v Petrovčah na treh njivah, v

Gotovljah na dveh, Šempetru na dveh, Polzeli na eni, Braslovčah na dveh, Preboldu na treh in Trnavi na dveh njivah, torej na 15 parcelah, kooperantov pa je 34.

Dosedaj smo s pospešenim razmnoževanjem uspeli vsako leto povečati površine za približno trikrat. Izhajajoč iz tega pravila, bi lahko v letu 1973 pridobili sadik za nadaljnjih 300 ha. Vendar le v primeru, da bi se vsi dosedanjí proizvajalci potrudili pridelati čim več sadik, kar je možno s skrbno nego in primernim osipanjem. Že sedaj pa so znani posamezniki, ki bodo imeli tudi do 30 %

praznih mest, ki jih bo treba dosaditi, tako da je v tem času realno računati, da bo prihodnje pomlad sadik za 200 ha.

Sadik z dvema venci očes tudi v prihodnje še ne bo, lažje pa bo, že dobiti krepke sadike, če računamo, da bo 27 ha novih sort staro dve leti in več.

Proizvajalce sadilnega materiala opozarjamo, da vse nasade okopljejo in vsaj enkrat primerno visoko prisujejo in sicer prvoletnike ročno, stare pa dvakrat s plugom. Ne pozabimo pa nasade redno škropiti in gnojiti.

Janko PETRIČEK, dipl. inž. kemije

NOVOSTI IZ PODROČJA PREDELAVE HMELJA

(Nadaljevanje in konec)

Razni katalitični postopki in tehnologija pridobivanja izomeratov je različna pri različnih podjetjih, ki pa postopke ljubosumno čuvajo v tajnosti. Znani so nam postopki, vendar je treba vedeti, kateri je za dane razmere najbolj ugoden in ekonomičen. Dobljeni izomerat mora biti brez stranskih reakcijskih produktov.

Z uvedbo izomeriziranih hmeljnih ekstraktov so dani novi kriteriji pri izkoristku kemičnih spojin hmeljnega storžka. Zaradi zelo ugodnega ekonomskega učinka se poraba izomeriziranih ekstraktov zelo širi.

Poleg navedenih ekstraktov in izomeriziranih ekstraktov imamo na trgu še mnogo drugih hmeljnih preparatov, ki jih proizvajajo največ trgovci s hmeljem.

Poleg navedenih 5 tip hmeljnih ekstraktov (Standard, Spezial, Super, Extra, Grenčični ekstrakt) uporabljajo pivovarne še naslednje hmeljne preparate:

- hmelj v prahu
- hmelj v prahu obogaten z lupulinom
- standard ekstrakt in hmeljni ekstrakt v prahu
- superekstrakt in hmelj v prahu
- hmeljni ekstrakt v prahu
- čista — iso alfa kislina
- hmelj v prahu — prešan v tablete in brikete.

HMELJ V PRAHU

Poznamo dva načina izdelave hmelja v prahu.

1. Komercialni hmelj v balah ali balotih z vlago 10—12 % posušijo na tračni sušilnici na 3,5—4 % vlage in ga takoj zmeljejo. Pakirajo ga v evakuirane plastične folije. Pri tem postopku ne nastane nobena sprememba snovi.

2. Komercialni hmelj v balah posušijo na 6 %, ohladijo na 0—2° C, nakar ga zmeljejo pri nizki temperaturi (—30° do —35° C) v finem mlinu. Vibracijska sita ločijo lupulin od hmeljnih tropin. S tem da dodajajo različne količine hmeljnih tropin nazaj v proces, dobijo hmelj v prahu z različno količino lupulina. Po homogenizaciji hmeljnega prahu v silosih, ga polnijo v pločevinaste doze in evakuirajo v komorah do 20 Torrov, kar traja 10 minut. Po končanem evakuiranju napolnijo komoro z dušikom, nakar avtomat zapre dozo s pokrovom. Po tem postopku dobimo hmelj v prahu z različnimi količinami lupulina.

Prednosti hmelja v prahu so predvsem v tem, da je pakiran v doze, ki zavzamejo mnogo manjšo prostornino kot hmelj v balah. Poleg tega je doziranje pri kuhanju sladice enostavno in točno, tako da je moč obdržati stalno grenčično vrednost piva. Vsak tip hmelja v prahu ima označeno količino alfa kislin in navodila za uporabo. Pri filtraciji pивine ne nastanejo težave in sedimentacija v whirlpoolu je popolna. Skladiščna obstojnost je pri normalnih temperaturah boljša od hmelja — ne dosega pa trajnosti hmeljnega ekstrakta. Na trgu imamo danes že toliko preparatov, da se je pivovarju že težko odločiti za najbolj odgovarjajočo vrsto. Že danes lahko trdimo, da je zmogljivost vseh proizvajalcev hmeljnih preparatov na svetu tolikšna, da bi lahko ekstrahirali 20 % svetovne proizvodnje hmelja. Svetovna proizvodnja hmelja v prahu pa znaša danes okrog 8 % svetovne proizvodnje hmelja.

S tem, da se danes forsira proizvodnja hmelja z visokimi količinami alfa kislin in pa zaradi novih tehnoloških postopkov v pivovarstvu, bo trend k hmeljnim preparatom vedno večji.

Omenili bi še, da je ZRN danes največji izvoznik hmelja in hmeljnih preparatov. Po podatkih iz leta 1970 so jih uvozili 14.200 ton. ZRN pa je takoj za ZDA tudi največji uvoznik hmelja — večji del uvoženega hmelja se pa zopet izvozi v obliki hmeljnih ekstraktov in preparatov. Tako je Amerika uvozila hmelja letine 1970, 6175 ton, Nemčija pa 5048 ton. Obenem bi tudi omenili, da je Nemčija glede proizvodnje piva na drugem mestu — takoj za ZDA. Proizvodnja piva v Ameriki je 142.989.000 hl, v Nemčiji pa 87.050.000 hl.

Najvažnejše firme, ki proizvajajo hmeljne ekstrakte in preparate v ZRN:

FIRMA JOH. BARTH & SOHN, NÜRNBERG

Proizvaja:

HOPAROM je hmelj v prahu in obogaten z lupulinom in pakiran v peletih — to je v zrnihi oziroma briketih. Prostornina je zaradi prešanja v brikete za 50 % manjša. Dobi se v treh koncentracijah 45,75 in 90 % poleg normalnega hmelja v prahu.

HOPCON je hmeljni ekstrakt vedno enake koncentracije. Uporablja se ga kot prvi dodatek v sladico, nadaljnji dodatek s Hoparom pa zaradi aromatizacije pивine. Hopcon izdelujejo v vseh koncentracijah z ozirom na celokupne smole ali alfa kisline.

HOPAROM Px je hmeljni ekstrakt v prahu in je mešanica hmeljnega ekstrakta in hmelja v prahu obogatenega z lupulinom — je torej kombinacija grenkih snovi in arome.

ISO HOPCON je hmeljni ekstrakt, ki sestoji iz 30 % čiste izomerizirane alfa kisline. Dodaja se ga po odleženju, a pred filtracijo.

FIRMA HOPFENVERARBEITUNGS — GESELLSCHAFT m. b. H. — WOLNZACH

Proizvaja:

HOPSTABIL — v prahu je v uporabi že 6 let in je bil kot prvi hmelj v tej obliki.

HOPSTABIL — press — hmelj v prahu briketiran in stisnjen na najmanjšo možno prostornino. Lahko se ga skladišči dalj časa brez hlapenja prostora.

HOPSTABIL — alfa — standardizirani bloki — briketi s konstantno količino alfa kislin.

HOPSTABIL — ekstrakt — iz hmelja vseh proveniens, prodaja v obliki peletov — briketov.

FIRMA HORST COPANY — COBURG

ima najbolj izpopolnjen program iz proizvodnje hmeljnih preparatov za vse tehnološke metode hmeljenja:

HORSTPAC — to so izbrane kvalitete hmelja v posebni embalaži.

HORSTRAC — hmeljni ekstrakt v vseh tipih.

HEP — hmeljni ekstrakt v prahu.

HOPRESS — standardiziran hmelj v prahu.

ISOHORST — koncentrirana iso- alfa-kislina.

FIRMA ANH — NÜRNBERG

Proizvaja:

LUPOFRESH — ekstrakt v 4 tipih in sicer: 1 : 4 in 1 : 8 (npr. 1 kg ekstrakta nadomesti 4 kg hmelja = tipa 1 : 4 itd.

Tipa 1 : 4 se največ uporablja.

Tipa 1 : 6 ima ca. 50 % vodotopnih sestavin. Tipa 1 : 8 vsebuje 10 % ali manj izvlečka z vročo vodo.

Izdeluje tudi koncentrirane produkte v briketirani obliki in peletih.

FIRMA SIMON STEINER, LAUPHEIM

proizvaja vse tipe ekstraktov: Standard, Spezial, Super, Extra in čiste grenčične snovi.

Pakiranje v dozah po 1/2, 1, 2, 3 in 5 kg

HOPSTEINER EXTRAKT.

HOPSTEINER — PULVER — pakiranje v prešanih briketih po 5 kg in vakuumski polietilenski vreči.

HOPSTRAC — ISO — so natrijeve ali kalijeve soli iso-alfa kislin z dodatkom polypropylen-glykola, zaradi boljšega raztapljanja. Uporabljajo ga tik pred zadnjo filtracijo. Za 300 hl pивine s končno grenčično vrednostjo ga porabimo ca. 1/2 kg, če ima preparat 40 % iso-alfa spojin.

Mnoge prednosti, ki jih izomerizirani ekstrakti nudijo, smo opisali že poprej.

FIRMA J. FROMM, LEOPOLD MAYER — BASS — MÜNCHEN

Proizvaja:

HOPSTABIL hmelj v prahu in pakiran v inertnem plinu.

HOPSTABIL — press — prešan hmelj v prahu pakiran v doze. Prostornina je za 55 % manjša od normalnega balota. Hopstabil — press lahko pošiljajo tudi v folijah.

HOPSTABIL — ALFA — je HOPSTABIL v prahu, ki je standardiziran na točno vsebino alfa kisline.

HOPSTABIL v peletih, briketiran — enostavna dozacija in dolgotrajna skladiščna obstojnost. Prednosti so predvsem v dobrem izkoristku grenčičnih snovi do 40 % — doseže skoro isti ekonomski učinek kot pri uporabi iso-ekstraktov. V Hopstabilu so ohranjene tudi vse aromatske snovi.

FIRMA EDUARD SCHARRER & CO. NÜRNBERG

proizvaja hmeljne ekstrakte in koncentrate v običajnih vakuum embalah in koncentracijah pod PHONIX EXTRAKT z naslednjimi koncentracijami:

STANDARD	GH 35
SPEZIAL	GH 45
SUPER	GH 55
EXTRA	GH 75

CISTE GRENKE SMOLE (REINHARZ) v vakuumu in polietilenski embalaži kot kocke in briketi.

FIRMA HOPULEX PFAFFENHOFEN

proizvaja hmeljne ekstrakte v običajnih koncentracijah in hmelj v prahu, embaliran v plinotesni embalaži iz polietilena in pločevinastih dozah.

JOHN IN HAAS — YAKIMA, WASH. USA IN MÜNCHEN

Hmeljni ekstrakt ni izomeriziran in vsebuje 42,7 % alfa kisline in 0,5 % tanina. Kot ekstrakcijsko topilo uporablja n-hexan. Ekstrakt ima visoko pivovarniško vrednost in ga dodajamo pri kuhanju.

FIRMA APERMAHOP — AU/HALLERTAU

proizvaja hmelj v prahu in v evakuirani ter z zaščitnim plinom polnjeni polietilenski embalaži. Prištevek na hmelju znaša 15—25 %. Pošiljajo ga v kartonih po 50 kg dimenzij 75 × 40 × 40 cm.

FIRMA DR. A. MÜLLER, COBURG

proizvaja hmelj v prahu pod imenom:

HOPFIX v vakuumski embalaži in v obliki peletov odnosno briketov v inertni atmosferi. Kot zaščitni plin uporablja dušik. Produkt je primeren za avtomatično doziranje v sladico.

COMBIFIX je granulirana zmes hmelja v prahu in hmeljnega ekstrakta.

COMBIFIX EXTRAKT je hmeljni ekstrakt v običajnih koncentracijah, pakiran v pločevinaste doze.

FIRMA FAVORIT G. m. b. H. AU/HALLERTAU

proizvaja hmelj v prahu, briketiran in embaliran v zaščitni atmosferi.

Delovna skupina ekonomske komisije MHB je zasedala 25. in 26. maja v Wolnzachu

(kratke informacije)

Na seji predsedstva MHB marca v Parizu je bil sprejet sklep, da bi posebna delovna skupina ekspertov iz držav članic MHB preučila pereča vprašanja na področju ponudbe in povpraševanja na svetovnem hmeljnem tržišču.

Zasedanja delovne skupine so se udeležili poleg generalnega sekretarja dr. Pavliča še predstavniki Belgije (van Mileghem), Bolgarije (Russev), ZR Nemčije (dr. Kastner, Schrittenlocher), Čehoslovaške (Schneider, Janitka), Anglije (Broom), Francije (Messmer), Jugoslavije (Četina, Molan) in ZDA (Eaton).

Opravičili pa so se predstavniki Španije in DR Nemčije.

Naloga delovne skupine je bila, da ugotovi sedanje stanje na področju ponudbe in povpraševanja na hmeljnem trgu in preuči tendence do leta 1980, predvsem pa naslednja gibanja:

— potrošnja piva in analiza faktorjev, ki na to vplivajo kot: gibanje prebivalstva, gospodarska rast, druge pijače kot konkurent pivu;

— potrebe po hmelju glede na porast potrošnje piva, zmanjšanje doziranja in uporabo izomeriziranih ekstraktov, glede na povečanje površin hmeljišč s sortami z veliko količino alfa smol in velikimi pridelki;

— možnosti uporabe hmelja za druge namene.

Mimo tega je delovna skupina obravnavala

vprašanja možnosti vključevanja valutne klavzule v dolgoročne pogodbe in problematiko izmenjave informacij o tržnih gibanjih v sezoni.

Delovna skupina bo o svojem delu poročala ekonomski komisiji na kongresu avgusta v Strassbourgu.

Vsi udeleženci so bili zadovoljni s to obliko dela. Posebno zadovoljni smo bili mi, ker smo že pred leti predlagali delo v ožjih strokovnih skupinah, ki bi pripravljale poročila za organe MHB. Takšna oblika dela ima veliko prednost pred zasedanji uradnih forumov. Lahko je delovno zelo učinkovita, ker ni obremenjena z raznimi formalnostmi. Smatramo, da bo treba to obliko dela uvesti tudi v drugih strokovnih organih MHB.

Ali smo uničili ves divji hmelj na hmeljskem področju?

Razvoj hmelja je zaradi vlažne in deževne pomladi zakasnel. Sedaj sicer hitro raste in nadomešča zamujeno, vendar bo verjetno ne-

Grm smo s tormono uničili, hmelj pa je ostal nepoškodovan. Pri delu s tormono bodimo zelo natančni

koliko kasneje cvetel kot navadno. Prav v letih, ko hmelj kasno cvete, imamo več in močnejše oplojenih storžkov, kajti več cvetov v hmeljiščih je sočasnih s cvetovi moškega divjega hmelja po grmovjih, gmajnah in ob potokih. Zato je letos posebno važno, da bo vse hmeljarsko področje očiščeno od divjega in podivjanega hmelja. Po uredbi (26. člena Zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci, Ur. list SRS, št. 36-367/65) moramo uničiti divji hmelj do 15. junija. Marsikje pa tega še niso napravili! Preglejte še enkrat vse področje in ukrepajte takoj, da ne bo prepozno in da bo letošnji pridelek res kvaliteten.

Pri uničevanju divjega hmelja si pomagamo s 5 % raztopino tormone v nafti. Hmeljno steblo namažemo pol metra na dolgo, da se vsa rastlina posuši. Kljub temu, da spada 2, 4, 5-T, aktivna substanca tormone, med pripravke, ki so pri nas prepovedani, lahko tormono še dve leti uporabljamo.

Ob vodi se po vrbah vzpenja še precej divjega hmelja

Janko Petriček, dipl. ing. kemije

Koristen vpliv piva na starostne pojave

Inozemski strokovni časopisi so že večkrat objavili članke, v katerih navajajo koristen učinek zmerne uživanja piva. Tako so pred nedavnim objavili zanimiv poskus, ki je bil izveden v domu za starostne razpovedance v Seattlu ZDA. V tem domu so izbrali 2 grupi po 75 oseb, ki so boleale na enakih bolezenskih pojavih. Obe grupi sta imeli popolnoma enako oskrbo, prehrano in ostale pogoje. Pri vsakodnevnih družabnih sestankih je smela ena grupa piti samo sadne sokove, druga grupa pa samo pivo. Taki družabni sestanki so zelo stimulirali duševno razpoloženje udeležencev. Zanimiva pa je bila ugotovitev, da so pacienti, ki so uživali pivo bili mnogo bolj prijazni, radi so govorili in bili tudi duševno bolj ustaljeni, kakor oni iz druge grupe, ki so uživali samo sadne sokove. Na podlagi teh raziskovanj so zdravniki z uspehom omejili, ali pa sploh ukinili vsako terapijo s tabletami za spanje ali pomirjenje živcev itd. pri bolnikih, ki so uživali pivo. Pri bolnikih pa, ki so uživali samo sadne sokove, to ni uspelo. Po štiridesanskem opazovanju je pri nadaljevanju poskusa morala grupa, ki je prej uživala sadne sokove sedaj uživati pivo. Že po kratkem času so se pri tej grupi pojavili znaki telesnega in psihičnega izboljšanja (razpoloženja). Po preteku 8 tednov po uživanju piva je bilo pri obeh grupah opaziti izrazito izboljšanje zdravstvenega stanja. Nadaljnje preiskave so tudi pokazale, da se je pri pacientih, katerim so pivo zopet ukinili, zdravstveno stanje poslabšalo. Zdravniški izvidi o izboljšanju zdravstvenega stanja pacientov zaradi uživanja piva so izšli v Northwest Medicine in dobavljeni preko revije Waller-

stein Communications XXXIII (1970) 208. Vsa mnenja so enotna v tem, da zmerno uživanje piva zelo pozitivno vpliva na zdravje starejših ljudi in poveča oz. stimulira tudi duševne sposobnosti.

Miljeva KAČ, dipl. inž. agr.

HERBICIDI V HMELJIŠČIH

Družbeni sektor že nekaj let sem uporablja v hmeljiščih herbicide. Ti so omogočili, da uspešno zatira plevel na velikih površinah, tudi na težkih tleh, kjer je bilo prej komaj mogoče.

V privatni sektor herbicidi bolj počasi prodirajo. Letos pa se je že precej hmeljarjev zanimalo za herbicide, ki bi jih lahko uporabili v hmeljiščih. To je bilo zaradi deževnega vremena pričakovati. Ker je delovnih rok na deželi vedno manj in ker so hmeljarji spoznali, da dvakratno globoko osipanje sicer uniči plevel v vrsti, da pa ne koristi, ampak škoduje hmelju, smatramo, da je prišel čas, ko bodo tudi na manjših gospodarstvih morali seči po herbicidih, če bodo hoteli imeti hmeljišča tako čista kot doslej. Zato na željo hmeljarjev danes še enkrat nekoliko obširneje o herbicidih.

S herbicidi ravnamo pazljivo in natančno.

Škropljenje s herbicidi je kočljivo opravilo. Herbicidi so za rastline strupeni, zato

so tudi majhne napake pri škropljenju lahko usodne. Za škropljenje se moramo skrbno pripraviti in temeljito proučiti sredstvo in pogoje v katerih ga lahko uporabljamo.

Herbicide mora biti na hmelj selektiven. To se pravi poškodovati mora samo plevel in ne hmelja. Sredstva, ki jih uporabljamo v hmeljiščih so za hmelj prav tako nevarna kot za plevel, če pridejo do njegovih korenin, ali do listja oziroma mladice, zato mora biti »uporaba« selektivna. Škropiti moramo tako, da sredstvo ne pride v dotik niti z listi niti s koreninami.

Pri izbranim herbicidu moramo vedeti, katere plevelce uničuje ali kot pravimo poznati njegov »spekter delovanja«. Prepričati se moramo, če uničuje plevelce, ki so v nasadu najbolj razširjeni in nevarni. Če imamo več vrst nevarnih plevelov, kombinirajmo več herbicidov med seboj.

Vedeti moramo tudi, v katerem razvojnem štadiju so pleveli za izbran herbicid občutljivejši in škropiti z njim ob pravem času. Tako npr. kontaktni herbicidi ne uničujejo semenskega plevela, če se je ta preveč razvil. Učinkoviti so samo, v času ko ima plevel razvite največ štiri prave liste. Talni herbicidi uničujejo le kaleče plevela.

Ker po škropljenju s herbicidom nismo oprali škropilnice smo poškodovali hmelj

Vedeti moramo tudi, koliko časa ostane uporabljeni herbicid v tleh aktiven in presoditi, če nam to ustreza. Dolgotrajnost delovanja je odvisna ne le od vrste herbicida, temveč tudi od odmerka, vrste zemlje in vremenskih razmer. V lahkih, nehumoznih tleh je obstojnost herbicida krajša, večja pa je nevarnost, da z velikim odmerkom poškodujemo hmelj. V zelo humoznih težkih koloidnih tleh se talni herbicidi dalj časa zadržujejo, manjša pa je nevarnost, da bi z večjim odmerkom poškodovali hmelj, toda večja možnost za fitotoksično delovanje na naslednji posevek.

Talne herbicide uspešno uporabljamo le na primernih tleh. Na slabo pripravljene grudasti zemlji bodo talni herbicidi učinkovali slabo in neenakomerno. Za talne herbicide moramo imeti fino grudičasto strukturo tal in poravnano površino.

Uspešno delamo s herbicidi le v ugodnem vremenu. V vetrovnem vremenu ne škropimo s herbicidi. Posebno moramo biti previdni, če škropimo s hormonskimi pripravki v obliki hlapnih estrov, saj lahko tudi hlapi, ki jih najhujše sapice odnašajo z delovišča povzročijo veliko škodo.

S hormonskimi pripravki škropimo v toplem vremenu, ko ne pričakujemo dežja. Pri talnih herbicidih pa nam deževno vreme daje zagotovilo za dober uspeh itd.

Na kratko: Prav natančno prečitajmo navodila za uporabo na ovitku pripravka in se, če je potrebno, posvetujmo še s strokovnjakom, preden škropimo s herbicidom, ki ga še nismo uporabljali. Šele večletne delovne izkušnje nam bodo uporabo herbicidov približale in pridobile nepogrešljivega zaveznika v proizvodnji.

Vsi podatki in znanje o herbicidih pa ne pomagajo, če nismo uspeli predpisane odmerka enakomerno porazdeliti po škropljeni površini. Zato si škropilnico pripravimo in preizkusimo ter ponovno preverimo račun za koncentracijo.

S herbicidi škropimo z metlastim curkom in majhnim pritiskom. Takoj po škropljenju temeljito očistimo škropilnico s sodo ali z vlažilcem, pri hormonskih pripravkih pa tudi z aktivnim ogljem. Najbolje je, da imamo posebno škropilnico za škropljenje s herbicidi. Poškodbe v posevkih in nasadih zaradi zamenjanega sredstva ali zaradi neoprane škropilnice so še vedno pogoste in velike. Skrbimo tudi, da ne pridejo v skladišče herbicidi v dotik z drugimi pesticidi, semenom ali gnojilom.

KAKO UPORABLJAMO HERBICEDE?

S herbicidi navadno škropimo, le redko posipamo. Herbicidi so torej pripravljani kot koncentracije za škropiva ali granule.

Granule pri nas zaenkrat malo uporabljamo. V hmeljiščih bi za sedaj prišel v poštev le casoron in sicer v casoron palicah za posamezno uničevanje ščavja.

Navadno s herbicidi škropimo.

Pri škropljenju z normalno količino vode porabimo na hektar 500 do 1000 l škropiva in

ga razdelimo s kapljicami, ki so večje kot 150 mikronov. Pri pršenju so kapljice velike 50 — 150 mikronov, zato porabimo ustrezno manj vode (50 do 200 l), kar tretiranje zelo poceni. Vendar pršenje pri herbicidih (razen na zelo velikih površinah poljščin) ne pride v poštev, ker je zelo nevarno. Drobne kapljice tudi rahel veter odnaša in tako bi s herbicidi lahko poškodovali tudi hmelj ali celo druge nasade. Pri majhnih kapljicah je tudi izhlapevanje večje, kar je posebno nevarno pri hormonskih pripravkih v obliki estra (tormone).

Pri herbicidih torej pršenje z drobnimi kapljicami ne pride v poštev. Lahko pa s posebnimi razpršilci z metlastim mlazom (teejet in polyjet šobe) škropimo z majhno količino vode (100 do 300 l na ha) ne da bi zmanjšali kapljice. Škropimo z majhnim pritiskom (0,5 do največ 3 atmosfere). Pri škropljenju poljščin moramo paziti, da se škropilni mlazi med seboj ne prekrivajo pač pa stikajo.

Včasih smo mislili, da moramo s talnimi herbicidi škropiti z velikimi količinami vode (2000 l vode na ha). Prepričali smo se, da dosežemo enak uspeh tudi pri manjši porabi vode, če sredstva enakomerno razdelimo in če je zemlja vlažna. Vode je pri škropljenju, četudi jo porabimo nekaj tisoč litrov, premalo, da bi do te mere vplivala na vlažnost zemlje, da bi bilo delovanje talnih herbicidov boljše. Z večjo količino vode lahko samo dobro omočimo rastline in zboljšamo delovanje kontaktnih herbicidov. Ker je škropljenje z veliko vode drago, si pri uporabi kontaktnih herbicidov (gramoxon, reglon) včasih pomagamo tako, da škropimo v rosi zjutraj ali zvečer, oziroma po dežju ali celo v rahlem dežju.

Pri škropilnicah, ki jih uporabljamo za herbicide, moramo upoštevati naslednje:

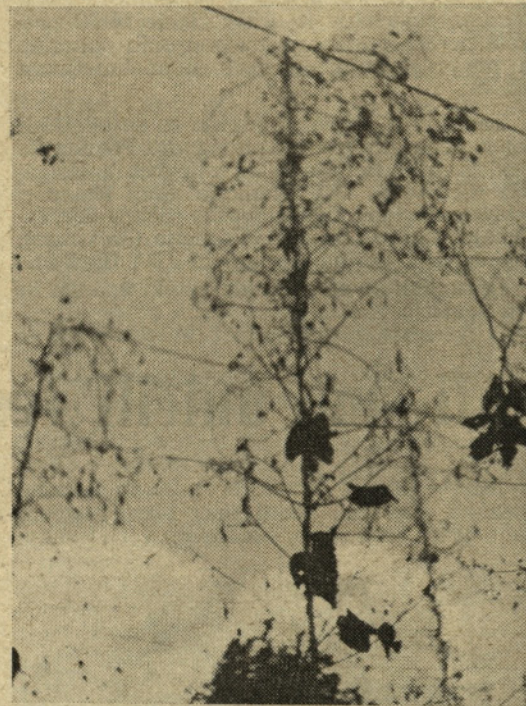
1. Škropilnice morajo biti dobro zatesnjene za vodo, sicer pride zaradi puščanja na nekaterih mestih do prevelikih odmerkov herbicida.

2. Škropilnica mora biti opremljena z mešalnikom, ki med škropljenjem dobro meša brozgo, da ne pride do večje koncentracije herbicida.

3. Škropilnica naj ima zapiralec za hitro in popolno zapiranje tekočine, najboljši je tak, ki pri zatiranju škropivo iz šob in cevi posrka nazaj v rezervoar.

4. Traktorska škropilnica naj bo opremljena z reduktorjem za pritisk in s specialnimi šobami.

(Nadaljevanje prihodnjič)

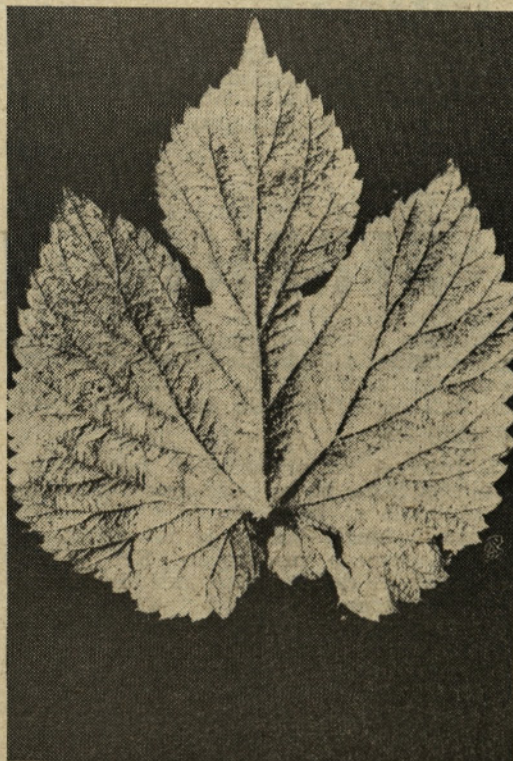
Suhe trte

UŠI JE LETOS NA HMELJU IZREDNO VELIKO

Nalet uši na hmelj je v glavnem končan. Večina hmeljišč je bila letos že dvakrat škropljena proti ušem z afidici in je populacija listnih uši v glavnem omejena. Seveda pa je nekaj hmeljišč potrebno še poškropiti proti ušem.

Pri pregledu nasadov smo ugotovili, da so marsikje uši le na robu hmeljišča, kjer je bil nalet posebno močan. V takem primeru vam

svetujemo, da poškropite z insekticidom le v robove ali še boljše: namažite ogrožene rastline z metasystoxom. Nespametno je škropiti ves nasad, če so listne uši razvite le na nekaterih rastlinah. Za škropljenje proti ušem uporabite metasystox 0,1 % ali thiocron 0,1 % ali diazinon 0,2 % ali ultracid 0,1 %. Če so se uši zelo razmnožile, ne večajte koncentracije, ampak raje temeljiteje poškropite z veliko količino vode (2000 l/ha), sicer zadoštuje 1500 l. Za mazanje uporabljamo 5 % raztopino metasystoxa v vodi.

List se kar svetli od »mane« iztrebkov listnih uši

Nalet uši je letos izredno močan